№№25–26
(2753–2754)

21 лютага 2008 г.
Выдаецца з ліпеня 1995 г.
на беларускай і рускай мовах

Выдавец:
УП «Народная воля».
Кошт — свабодны.

Да ўвагі!
Хто не зрабіў перадаплату і хоча набываць газету ў офісе рэдакцыі — чакаем!

На прастор, на шырокі разлог
Выхадзі, мой народ, грамадою...

Якуб КОЛАС

Народная Воля

Шаноўныя чытачы!
Па пытаннях распаўсюджвання газеты жыхары сталіцы могуць звяртацца па тэлефоне 328-63-93, усе астатнія — па тэлефоне 328-68-71.

Беларусь купляе газ у Расіі па 119 долараў за 1000 кубоў. Насельніцтву газ прадаецца прыкладна па 215 долараў за 1000 кубічных метраў. Такім чынам, дзяржава нажываецца за кошт спажыўцоў газу. Ці не давядзецца беларусам пры такім клопаце ўлад перайсці на лучыну?

ПРАТЭСТ

Без намётаў...

Чарговая пратэстная акцыя індывідуальных прадпрымальнікаў, якая прайшла ў Мінску 18 лютага, была самай малаколькаснай. На гэты раз усё абышлося без перакрывання руху на праспекце Незалежнасці. Не было на Кастрычніцкай плошчы і абяцаных некаторымі прадпрымальнікамі намётаў.

Увогуле пачатак акцыі нагадваў сустрэчу сяброў-журналістаў. На Кастрычніцкай плошчы сабралася каля трох дзесяткаў прадстаўнікоў СМІ. У хуткім часе да іх падышоў міліцэйскі палкоўнік і прамовіў літаральна наступнае: "Мы вельмі паважаем вашую працу. Аднак не трэба тут збірацца. Бо вакол вас могуць сабрацца выпадковыя разявакі і пачаць мітынгаваць". На тое, каб пакінуць плошчу, журналістам далі пэўны час. Аднак яны разыходзіцца не збіраліся. Тады немаведама адкуль узяліся людзі ў чорнай форме і паціху сталі выцясняць нас з Кастрычніцкай плошчы ў бок старога горада. Акрамя прадстаўнікоў СМІ, у калоне былі заўважаны палітык Анатоль Лябедзька, былы палітзняволены Сяргей Скрабец і некалькі прадпрымальнікаў. Сярод іх — Віктар Гарбачоў і Алесь Таўстыка.

У той дзень міліцыя і надалей прытрымлівалася падобнай тактыкі — не даць людзям сабрацца. Як толькі паблізу ад Кастрычніцкай плошчы збіралася хоць маленькая група патэнцыйных мітынгоўцаў, іх тут жа выцяснялі з плошчы. Свае дзеянні міліцыянты матывавалі тым, што на Кастрычніцкай заліваецца каток і перашкаджаць "заліву" не варта...

Не адбылося ў той дзень і без затрымання. Але яны насілі так званы "папераджальны характар" — без пратаколаў. Дачка экс-кандыдата ў прэзідэнты Аляксандра Казуліна Вольга была затрымана за тое, што расцягнула на Кастрычніцкай плошчы расцяжку "Свабоду Казуліну!", яшчэ да пачатку акцыі былі затрыманы Аляксандр Мілінкевіч, адзін з лідэраў прадпрымальніцкага руху Аляксандр Макаеў, актывіст дэмакратычнага руху Вячаслаў Сіўчык. Усіх іх у хуткім часе вызвалілі.

Што да мэты праведзенай акцыі, то яна ў яе нешматлікіх удзельнікаў, напэўна, узнікла пасля таго, як улады не далі сабрацца прадпрымальнікам у цэнтры. Было вырашана наведаць будынак тэлеканала АНТ, каб перадаць кіраўніцтву канала ліст з патрабаваннем прадастаўлення прамога эфіру. Аднак і тут аказалася міліцыя. У будынак з петыцыяй быў прапушчаны толькі Віктар Гарбачоў. Ён вярнуўся з візіту да тэлевізіённшчыкаў ні з чым — у эфіры адмоўлена.

Нягледзячы на яўнае згасанне прадпрымальніцкай актыўнасці, найбольш дзейныя збіраюцца працягваць пратэсты. Праўда, разам з усім народам. Адна з наступных акцый, у якой прадпрымальнікі абяцаюць прыняць актыўны ўдзел, — Дзень волі, 25 сакавіка...

Віталь ГАРБУЗАЎ.

СМЕХАТУРА!

Выйшаў на Марш — плаці!

25 лютага ў судзе Савецкага раёна сталіцы прызначана судовае пасяджэнне па іску прадпрыемства "Горремавтодор" Мінгарвыканкама да заяўнікаў шэсця "Еўрапейскі марш" — Вінцука Вячоркі, Анатоля Лябедзькі, Віктара Івашкевіча, Зміцера Федарука і Алеся Афнагеля.

Дзяржпрадпрыемства ацаніла суму, патрачаную на ўборку вуліц сталіцы пасля правядзення дэмакратычнай акцыі, ў 2 мільёны 135 тысяч 974 рублі і вырашыла спагнаць яе з арганізатараў акцыі. Акрамя таго, усе адказчыкі па пададзенаму іску сталі невыязнымі ў адпаведнасці з Указам прэзідэнта "Аб спрашчэнні парадку выезду з Рэспублікі Беларусь".

Праваабаронца Валянцін Стэфановіч каментуе сітуацыю:

— Я б прапанаваў гарадскім уладам пайсці яшчэ далей і спагнаць з арганізатараў "Еўрапейскага маршу" выдаткі, звязаныя з аховай грамадскага парадку падчас правядзення акцыі, іншымі словамі — аплаціць работу супрацоўнікаў міліцыі, якіх у гэты дзень было задзейнічана дастаткова шмат, а таксама выдаткі, звязаныя з неабходнасцю прэвентыўных затрыманняў грамадска-палітычных актывістаў і г.д.

Калі ж казаць сур'ёзна, то гаворка ідзе пра гарантаванае асноўным законам краіны — Канстытуцыяй — права на свабоду мірных сходаў, і гэта права павінна быць не толькі гарантавана, але і забяспечана дзяржавай сваім грамадзянам. Ні ў адной еўрапейскай краіне грамадзяне не плацяць дзяржаве за рэалізацыю сваіх канстытуцыйных правоў. Забеспячэнне рэалізацыі гэтых правоў з'яўляецца абавязкам дзяржаўных уладаў. Таму гэты іск чарговы раз дэманструе грэблівае стаўленне беларускіх улад да правоў сваіх грамадзян і не адпавядае міжнародным стандартам у галіне правоў чалавека.

Алена НОВІКАВА.

НАДВОР'Е

Гэтай зімой маразоў больш не будзе

Пра гэта паведаміў начальнік службы гідраметэапрагнозаў Рэспубліканскага гідраметцэнтра **Дзмітрый Рабаў**.

Ён адзначыў, што з чацвярга тэмпература паветра ўначы стане ад 2 градусаў марозу да 4 цяпла, удзень -- плюс 1--7 градусаў. Сярэднясутачная тэмпература паветра ў выхадныя будзе на 5--8 градусаў вышэй за кліматычную норму.

Такім чынам, гэтай зімой моцных маразоў мы ўжо больш не ўбачым. Аднак невялікія маразы могуць вярнуцца на пачатку сакавіка.

КАМЕРТОН

от Сергея Ваганова

Страшная сила

На прошлой неделе, выступая перед будущими журналистами, Александр Лукашенко вновь высказался о СМИ. "В руках средств массовой информации, — сказал он, — оружие самой разрушительной силы, и они должны контролироваться государством".

Не знаю, как поняли это откровение будущие журналисты. Я же, являясь журналистом не столько со светлым будущим, сколько со славным прошлым, поневоле ударился в воспоминания. Вспомнились мне заместитель главного редактора моей первой в жизни газеты и заметка о сельском учителе, которую я отнес ему на негнущихся от волнения ногах. Спустя пару минут заметка вернулась ко мне, изодранная красным карандашом. Увы, я не знал еще, что слово "интеллигент" было у того зама под запретом...

Сейчас я думаю, что история подтвердила его правоту. Если бы журналисты не писали слово "интеллигент", а редакторы решительней раздирали красным карандашом несчастные страницы, не разрушился бы Советский Союз, все мы в довольстве и радости жили бы в большом коммунистическом государстве.

История, правда, знает и другие примеры разрушительного влияния СМИ. "В тоталитарном режиме печать является элементом режима и силой, находящейся у него на службе... Поэтому итальянская печать является полностью фашистской", — так в свое время откровенничал Бенито Муссолини, подтверждая справедливость философской истины о единстве противоположностей. Но, как известно, тотальный контроль над СМИ не помог Муссолини, как ни служили они ему верой и... Чуть не сказал "правдой", что было бы, наверное, явным преувеличением. Напротив, может, его режим потому и рухнул, что врал сам себе, народу и всему миру? Хемингуэй, помнится, попав в качестве журналиста на прием к Муссолини, заметил, как тот "читает" на английском языке Шекспира, держа книжку вверх ногами. Но это так, частность...

В то же время по совершенно необъяснимым причинам страны, где журналисты вовсю гуляют на воле, не разрушаются и даже процветают. То ли журналисты там какие-то безоружные, то ли президенты, премьеры и законодатели беспечны, не понимают, какая над ними и их вотчинами нависла угроза.

Впрочем, что касается нашей страны, законодатели всегда начеку. Вот, к примеру, председатель парламентской комиссии, напрямую причастной к законодательству о СМИ, убежден, что его нужно поправить. "Мы, — сказал Юрий Кулаковский, — наверное, еще не дошли до этого, но это нужно делать. Журналист должен понимать, что меня, например, можно снимать в рабочем кабинете во время исполнения служебных обязанностей, но не надо снимать, когда я посещаю гастроном, и сообщать читателям, что я там покупаю".

Не знаю, кто "снимал" нашего обиженного парламентария в гастрономе, но мне почему-то кажется, что для пользы и крепости государства очень важно знать, что он там покупает на денежки налогоплательщиков — наши денежки. Да и о сорвавшихся с цепи ценах лучше всего спрашивать, что называется, не отходя от кассы. Иначе откуда мы будем знать, чего стоит его служебное рвение в рабочем кабинете?

Так о чем же все-таки думали юные дарования, с открытым ртом внимавшие постулатам главы государства: оруженосцами себя мнили, разрушителями, за которыми нужен глаз да глаз? Или будущими пахарями на пропагандистской государственной ниве? И что, в конце концов, имел в виду президент, говоря о государственном контроле над СМИ в стране, чья Конституция запрещает не только цензуру, но и монополизацию СМИ кем бы то ни было, в том числе государством?.. Интерес не праздный, законный, можно сказать, интерес.

В какой-то мере его удовлетворил упомянутый законодатель. "Я считаю, — сказал он, — что более свободных средств массовой информации, чем государственные, нет. Мы прекрасно понимаем, что тот, кто платит, тот и заказывает музыку. Государственным СМИ не поступает специальных заказов кого-то "раскрутить" или кого-то облить грязью за конкретные конверты денег".

Если я правильно понял, журналисты государственных СМИ не получают зарплату ни в конвертах, ни без, питаются исключительно святым духом государственной идеологии, благородно отказываются, экономя наши кровные, от бюджетной поддержки, безудержно описывая и снимая бурную деятельность госчиновников в служебных кабинетах, в поездках с президентом по городам и весям, в интерьерах hi-tech, а также на полях очередной битвы за урожай...

А главное — эта невероятная свобода обеспечивается неусыпным контролем. Иначе проснется разрушительная сила, сначала "раскрутит", потом обольет грязью — ни в какие резервации уже не загонишь...

Страшная сила.

kamerton_41@mail.ru

ПАМЯЦЬ...

Станіслаў ШУШКЕВІЧ:

«Бацька казаў мне, што заўсёды знойдуцца людзі, якія будуць ліць на цябе бруд»

19 лютага беларускаму паэту, заслужанаму дзеячу культуры Беларусі Станіславу Пятровічу ШУШКЕВІЧУ споўнілася б 100 гадоў.

Сёння аб бацьку ўспамінае яго сын, былы старшыня Вярхоўнага Савета Беларусі Станіслаў Станіслававіч ШУШКЕВІЧ.

«Маці не адраклася ад бацькі...»

— З маіх дзіцячых успамінаў пра бацьку засталіся толькі яго кнігі. Бо я нарадзіўся ў 1934-м, а бацьку як "ворага народа" забралі ў 1936-м. Але маімі падручнікамі, калі я быў малы, была бацькава Малая Савецкая энцыклапедыя і яго дзіцячая кніжачка "Звярыны баль". Пасля ён адрэдагаваў гэтую кнігу, але стары варыянт я памятаю па сённяшні дзень. І бацька ж, і маці былі літаратарамі, і большым прапагандыстам камунізму, чым мая маці, напэўна, мала хто і з'яўляўся. Я толькі цяпер пазнаходзіў яе выдадзеныя кніжкі на беларускай і польскай мовах і даведаўся шмат чаго новага. Аказваецца, мая маці ўваходзіла ў тую каманду, якую рыхтавалі да "дэсанту" ў польскамоўныя беларускія вёскі. Дык вось усе яе вершы былі пра цудоўных піянераў і цудоўную моладзь. А ўжо падлюгі з падлюг — гэта кулакі і паны. Сёння можна толькі дзівіцца, як на той час Савецкая ўлада падпараднаўвала і замбіравала беларускую моладзь і маладых літаратараў. І тым не менш маці не адраклася ад бацькі нават тады, калі наш вядомы паэт Аркадзь Куляшоў выключаў яе з камсамола. Выключыў толькі таму, што ў 1938 годзе ў анкеце яна напісала, што замужняя. Гэта гістарычны факт. Маці публічна асудзілі. Як гэта, маўляў, можна было пісаць, што ты замужам за ворагам народа?!

Арышт

— Бацьку арыштавалі ў 1936-м, а праз год выслалі ў Сібір. Да гэтага ён працаваў у газеце "Звязда" літаратурным супрацоўнікам, лічыў сябе шчырым "звяздоўцам" і вельмі ганарыўся гэтым. Аднак арышту было не абмінуць, хоць яму ў нейкім сэнсе пашчасціла. Бо многіх, такіх як ён, але каго арыштоўвалі пазней, расстралялі. Праз шмат гадоў, ужо ў архівах КДБ, куды ўдалося дабрацца, знайшоў, што пасадзілі бацьку "за садзеянне трацкісцка-фашысцкай арганізацыі". Маўляў, нехта там недзе ў нейкім драўляным вядры нёс антысавецкія лісткі. Хоць бацька казаў, што не бачыў у вочы ні тыя лісткі, ні тое вядро. І ведаеце, сёння я ганаруся, што ў свой час дабіўся таго, каб ранейшы старшыня нашага КДБ Шыркоўскі паказаў бацькаву справу журналістам. Высветлілася, напрыклад, што ні на аднаго чалавека паклёпу бацька не напісаў, у адрозненне ад многіх і многіх сумленных і прыстойных людзей, якія не вытрывалі катаванняў. Ён усё вытрываў.

Лагерны геолагаразведчык

— У Сібіры бацька быў адным з самых адукаваных людзей сярод геолагаразведчыкаў, таму яго абавязалі працаваць бухгалтарам, хоць прафесія ў яго была гуманітарная. Расказваў, што заўсёды марудна лічыў, але ўсе думалі, што наадварот. У 1948 годзе ён вярнуўся з лагера ў Беларусь і паехаў працаваць настаўнікам у вёску Данілавічы. Не надоўга. Хутка яго зноў адправілі ў Сібір, і адтуль бацька вярнуўся толькі ў 56-м. На той час я быў ужо дастаткова дасведчаным чалавекам, закончыў універсітэт. Пасля да нас прыязджала мноства яго сяброў з геолагаразведачнай партыі. Гэта былі такія магутныя геолагі, якія да бацькі, памятаю, ставіліся пастаянна жартаўліва. Бо яны вельмі моцна пілі гарэлку, а бацька абсалютна не ўмеў гэта рабіць. "Не пайшло табе на карысць знаходжанне ў Сібіры", — жартавалі яны.

«У жыцці ён ніколі не паступаў несумленна...»

— У цэлым атрымліваецца, што бацька адсядзеў ні за што ні пра што каля 20 гадоў. І ўсё ж казаў, што камунізм — гэта вельмі цудоўная ідэя, толькі выканаўцы трапляюцца подлыя: яны вылазяць наверх ды ганьбяць ідэю. Праўда, ужо ў 1990 годзе прытрымліваўся іншага пункту гледжання — згаджаўся са мной, казаў, што тое была утапічная ідэя, якая не можа прывесці людзей да дабра.

Пасля Сібіры працаваў ён у розных газетах, выдаваў кніжкі, быў членам Саюза пісьменнікаў СССР. І маці ж таксама была ў гэтым Саюзе, Максім Горкі, дарэчы, падпісаў ёй членскі білет праз два тыдні пасля майго нараджэння.

Быў яркі ўспамін, калі мяне вылучылі кандыдатам у народныя дэпутаты СССР. Тады на мяне панапісвалі розныя артыкулы, улёткі, казалі, што я здрадзіў і адрокся ад бацькі... Апошні тады ўзяў кій і пайшоў на тэлебачанне, каб адчыхвосціць тэлевізіённшчыкаў. А пасля прыйшоў да мяне ва універсітэт і кажа: "Не расстройвайся, заўсёды знойдуцца людзі, якія будуць ліць на цябе бруд". Бацька ў сваім жыцці ніколі не паступаў несумленна і ніколі не ганяўся ні за багаццем, ні за ганарарам. Вельмі спакойна ўсё ўспрымаў, лічыў нікчэмнасцю скардзіцца на нешта. У Сібіры аднойчы ён праваліўся пад лёд і затым пяць кіламетраў ішоў мокры па лютым марозе, пакуль дабраўся да нейкай хаткі. І нават на гэта не скардзіўся, не расказваў, а даведаўся пра той выпадак я толькі ад ягоных калег-геолагаў.

Красавік 1985 г. Станіслаў Пятровіч Шушкевіч з унукам Стасікам.

Фота з сямейнага архіва Станіслава Шушкевіча.

Бацька памёр у 83 гады ад інсульту. Чорным днём стала 1 лютага 1991 года. Я тады, як першы намеснік старшыні Вярхоўнага Савета, якраз вёў сесію, а мне прыйшлі і паклалі на стол запіску: "Памёр бацька"...

Запісаў Алесь СІВЫ.

СІТУАЦЫЯ

Амерыканскі спадарожнік можа зваліцца на Беларусь

ЗША папярэдзілі Польшчу пра магчымасць падзення на яе тэрыторыю сапсаванага разведвальнага спадарожніка. Па інфармацыі амерыканцаў, пагроза тычыцца тэрыторыі, якая ляжыць ніжэй за 52-ю паралель.

Такім чынам, спадарожнік можа зваліцца на лініі, якая праходзіць праз Лешна, Варшаву і Цярэспаль, паведамляе радыё RMF FM. Амерыканскі бок таксама адзначыў, што Польшча ўсяго адна з краін, куды можа ўпасці спадарожнік. У зоне рызыкі знаходзяцца ўсе краіны, што ляжаць між 58,5 градуса паўночнай і 58,5 паўднёвай шыраты, у тым ліку Беларусь.

Зараз вядома, што шпіёнскі спадарожнік, які важыць дзве тоны, не паддаецца кіраванню і сыходзіць з арбіты. На ягоным борце знаходзіцца каля пяцісот кілаграмаў высокатаксічнага ракетнага паліва. Амерыканцы плануюць збіць спадарожнік балістычнымі ракетамі, у адваротным выпадку ён сам зваліцца на еўрапейскую зямлю ў пачатку сакавіка. Супраць гэтага намеру выступаюць расійскія вайскоўцы, якія падазраюць амерыканцаў у спробе правесці выпрабаванне касмічнай зброі.

Алег СНОЎ.

ФАКТ

Нас усё меней

За мінулы год нас стала меней амаль на 25 тысяч чалавек. А калі дакладней — на 24.800.

Насельніцтва Беларусі на 1 студзеня 2008 года па папярэдніх даных склала 9 млн 689,7 тыс. чалавек, паведамляе Міністэрства статыстыкі і аналізу.

Па інфармацыі ведамства, у мінулым годзе нарадзілася 103.425 чалавек, памерлі — 132.855 чалавек.

На жаль, нягледзячы на бэбібум, які назіраецца ў краіне, нас ўсё роўна не больш, а менш.

Народная Воля http://www.nv-online.info
21 ЛЮТАГА 2008 г.

ПЕЧАЛЬНО!

Александр КОЗУЛИН:

«А в этой жизни у меня была, есть и всегда будет только одна, единственная жена, любимая жена — моя Иринушка!»

ПРЯМАЯ РЕЧЬ

Александр Лукашенко: «Насколько утром я был информирован, он отказался ее лечить...»

В минувшую пятницу во время рабочей поездки в Витебск Александр Лукашенко, отвечая на вопросы журналистов, вновь высказался об освобождении политзаключенных. То, что прозвучало из уст главы государства в адрес семьи Александра Козулина, пересказать сложно. Подобные формулировки можно только цитировать.

"Я думаю, что то, как ставит вопрос Евросоюз перед нами, — не стоит выеденного яйца, и поэтому мною было принято решение освободить тех людей, за которых так ратовал Запад и США", — цитировало А.Лукашенко агентство "Интерфакс". — Они, видимо, делали добрые дела для ЕС и США, и они (*Запад.* — **ИФ**) их сейчас в беде не бросают... Это единственное, что мне нравится в позиции ЕС и США... Насколько я информирован, эта позиция не устроила одного Козулина... Вопрос был в том, что его жена больна, и ко мне обратились послы Евросоюза. Ладно, все мы люди, всякое бывает. Я согласился — пусть везет, лечит жену. Сегодня стоит вопрос о лечении в Германии, надо сопровождать жену... Насколько утром я был информирован, он отказался ее лечить... Но это семейные проблемы, отказался так отказался. Что нужно от меня, я предложил, но он отказался ее лечить. Он отказался даже после того, как его дочери поехали и уговаривали спасти маму, ему эта мама уже давно не была нужна... Но я не хочу влазить в чужие дела, жизнь все расставит по своим местам..."

Ирина Козулина: «Это было бы позорным бегством из страны»

Жена политика Ирина Козулина в тот же день ответила Александру Лукашенко.

Она действительно очень больна. 10 лет назад у Ирины Ивановны диагностировали рак молочной железы. Сначала лечение принесло положительный результат, болезнь отступила, но два года назад вернулась в более тяжелой форме. Сейчас Ирина Ивановна чувствует себя не лучшим образом. Свой ответ на высказывания А.Лукашенко она поместила на сайте Александра Козулина. Приведем его дословно:

"Первое

Задело за живое пренебрежительное отношение к нашей семье. Хотя иногда кажется, что ничего подобного уже не может вывести из себя, цинизм поражает. В своих письмах мой муж пишет, что самая большая его боль и забота — это я. Каждое утро он начинает с молитвы за мое здоровье.

Второе

Хотелось бы услышать условия, на которых Лукашенко предлагал Александру освобождение. Те вещи, которые были озвучены его посыльным нам, были неприемлемы. Это было бы позорным бегством из страны.

Третье

Дети ездили на свидание не умолять отца спасти маму, а обсудить текущую ситуацию.

Четвертое

Мы с детьми и все наши близкие понимаем Александра, поддерживаем его, любим и ждем его безусловного освобождения".

Ольга КОЗУЛИНА (дочь):

«Это была кулуарная игра на самом высоком уровне»

— Оля, расскажите, пожалуйста, что вообще произошло?

— Все, что происходило в нашей семье последние две-три недели, для меня было шоком. Это была настоящая кулуарная игра на очень высоком уровне, выше которого в нашей стране нет. Наша семья не собиралась разглашать эту информацию и рассказывать что-либо в СМИ. Но... обстоятельства сложились совсем иначе. Лукашенко, будучи человеком очень эмоциональным и экспрессивным, решил сделать, видимо, как он считал, умный шаг, а получилось... как всегда!

— В своем ответе Александру Лукашенко ваша мама упомянула о том, что те вещи, которые были озвучены посыльным от президента, неприемлемы. "Это было бы позорным бегством из страны". Что она имела в виду?

— Да, действительно, через посредников нам был предложен следующий вариант: папу выпускают, он берет маму и везет ее лечить в Германию. (Между прочим, хочу заметить, что не наша семья дала эту информацию в прессу.) Но при одном условии: он не имеет права появляться в Беларуси на протяжении определенного количества времени. Сначала мы восприняли это с радостью, решив, что самое главное — папа будет на свободе. С замершими сердцами мы начали представлять, как это будет, как скоро мы сможем его увидеть, обнять... Но через какое-то время прошла шоковая реакция от такого "лестного" предложения, разум вернулся. Стало очевидно, что главный режиссер нашего государства, организовывая новую психическую атаку на Козулина, взял в качестве козырной карты маму и ее здоровье. Но Бог ему судья!

— На свидании с отцом в колонии вы уговаривали его выйти на свободу? Лукашенко говорил именно об этом. Как понимать эти слова? Выходит, с вами тоже кто-то разговаривал о возможных вариантах освобождения Козулина?

— Начнем с того, что мы ездили к папе не уговаривать его выйти на свободу, а обсудить и проанализировать ту ситуацию, которая сложилась. Это и экономическая ситуация в Беларуси, и давление ЕС и Америки на белорусскую власть, и освобождение политзаключенных. Кроме того, была налицо причино-следственная связь папиного отказа от предложения Лукашенко, которое он озвучил в минувшую пятницу, и теми жесткими мерами, которые начали применять против него в колонии, о чем мы узнали только на свидании.

— Что вы имеете в виду?

— Последнее свидание с папой проходило в очень нервной обстановке.

На это свидание, в свете того, что всех политзаключенных постепенно отпускают, я ехала с настроением, что едва ли не сегодня — завтра сможем забрать его домой. С надеждой, что срок его несправедливой отсидки закончится максимум через неделю, две. Но то, что что-то не так, я почувствовала, как только мы зашли в колонию. Заместитель начальника разговаривал с нами очень сухо, не улыбался. Взял не все диски, которые мы привезли в колонию, хотя запрета на это никакого не было. Два часа мы ждали начала свидания. Перед тем, как папу привели в комнату свидания, из нее убрали электроплитку и соковыжималку, которые помогали папе готовить еду, когда он выходил из голодовки.

И тут пришел папа... Он развеял мои иллюзии по поводу своего освобождения. Он сказал, что в отношении его объявили войну. И теперь он говорит только об одном: эту войну он готов принять!

— На свидании Александр Владиславович говорил о том, какие конкретно условия предлагались ему взамен на освобождение? Например, от него требовали написать прошение о помиловании или уехать в эмиграцию в Германию? Кто вел с ним переговоры в колонии?

— Так интересно, что только сейчас все события складываются в мозаику, а всего несколько дней назад все фигурки от нее валялись в полном хаосе. Я сейчас высказываю свою личную точку зрения. Сначала мы слышали постоянные ссылки на то, что Александр Лукашенко отпустит Козулина, если тот напишет прошение о помиловании. И очень долго над нами висело это негласное предложение, которое он озвучил во французской газете. Но Козулин не единожды и каждый раз в более жесткой форме заявлял, что он не будет писать прошение о помиловании, поскольку не считает себя виновным. И тогда, видимо, в высших кабинетах созрел другой план. Все-таки давление Запада и США — дело нешуточное. И тогда появился этот кощунственный вариант: под предлогом болезни мамы, которую надо лечить в Германии, выкинуть Козулина из страны. Но только они не ожидали, что Козулин скажет "нет" и не пойдет на сделку с совестью даже в такой, я бы сказала, трагической ситуации.

Александр Козулин со своей семьей до тюрьмы.

Самое интересное, что для нас никакой неожиданности не произошло. Ведь кто знает лучше нашего любимого папулю, чем его семья? Только мы знаем, что уже на протяжении долгого времени его жизнь — это Беларусь, а его цель — сделать Беларусь и белорусский народ счастливым! Для кого-то эти слова кажутся лозунгами, но мы папу полностью поддерживаем. И я очень надеюсь, что белорусы в скором времени это оценят.

Мама тоже считает, что уезжать из страны не надо. Лечение в Германии ей пока не надо. И поэтому циничное высказывание Лукашенко о том, *"что эта мама ему давно уже не нужна"*, даже не считаю нужным комментировать. Это говорит лишь об уровне нравственности человека, который так неприкрыто издевается над нашей семьей. Я не собираюсь оправдываться, просто приведу отрывок из папиного письма, которое пришло нам 18 февраля этого года. Письмо он пишет маме:

"В этот день святого Валентина ты знай, что я тебя очень люблю и, не задумываясь, отдал бы свою жизнь за твою... А в этой жизни у меня была, есть и всегда будет только одна, единственная жена, любимая жена — моя Иринушка!"

— Оля, как чувствует себя Ирина Ивановна? На ваш взгляд, что имел в виду Александр Лукашенко, заявляя, "мы ей предлагали лечение в Германии"

— Когда мама узнала, что ее болезнь вернулась, это было приблизительно в середине 2005 года, ей действительно предложили обследование и лечение в Германии. В Боровлянах она взяла результаты анализов, историю болезни, перевела их на немецкий язык и поехала **за свой счет** в Германию. Консультация в немецкой клинике длилась 30 минут. Приехав в Минск, она передала дополнительные результаты анализов. Через достаточно длительное время из Германии прислали ответ с рекомендациями по лечению и припиской, что это лечение можно пройти и в Минске в Боровлянах. В этом и состояло так называемое *"лечение"*, про которое заявил Лукашенко. Но что самое непростительное: мама потеряла более полугода, пока ждала и надеялась на нормальное к ней отношение и лечение в Германии, а при таких болезнях — это очень большой срок...

— Как вы думаете, выйдет ли в ближайшее время Александр Владиславович на свободу? Николая Автуховича, Дмитрия Дашкевича, Артура Финькевича, Андрея Климова освобождали без каких-либо условий. Возможен ли такой вариант в отношении вашего отца?

— Освобождение практически всех политзаключенных дало нам большую надежду на то, что, конечно, папа тоже будет освобожден. И, в принципе, если бы А.Лукашенко думал не только о своей личной мести, но и о Беларуси, причем думал логически и последовательно, то освобождение Козулина можно было бы практически гарантировать. Но так как Александр Григорьевич человек очень эмоциональный и, к сожалению, не всегда думает о последствиях своих высказываний и действий, и к тому же Козулин посмел отказаться от его предложения, то, по мнению папы, шансы на выход у него очень невелики. В своем последнем письме он написал следующее: "Гневу нашего Гегемона нет конца. Т.к. мы нарушили весь его стройный план (надо отметить, в очередной раз спутали его карты), поэтому он привычно должен со всей силой обрушить его на меня... Я к этому готов, как никогда..."

Кроме того, освобождением политзаключенных Лукашенко создал в Беларуси ряд так называемых юридических и судебных прецедентов. В отношении Козулина ему не надо искать ухищрений в законодательстве, на основании которых он может оправдать его. Первый вариант — это возобновление дела по вновь открывшимся обстоятельствам (с юридической точки зрения, суд заново рассматривает дело и выносит оправдательный приговор). Второй вариант — Верховный суд изымает дело, выносит новое решение, по которому, например, "скашивает" хотя бы полгода, и этого будет абсолютно достаточно, чтобы применить амнистию от 25 ноября 2007 года.

Ну, в конце концов, пусть Лукашенко совершит акт доброй воли, как в случае с Андреем Климовым, освобождению которого мы очень рады, и освободит Козулина без всяких прошений от него.

Ольга ГРИНЕВИЦКАЯ.

ПАДЛІЧЫЛІ

Мінск — горад багатых?

Сярэдні заробак у Мінску складае 994 тысячы рублёў. У пераводзе на звыклыя беларускаму народу долары гэта складае 462 умоўныя адзінкі, і гэта значна вышэй, чым у сярэднім па краіне.

Паводле інфармацыі Міністэрства статыстыкі і аналізу, налічаны сярэдні заробак работнікаў у Беларусі, па звестках на снежань, склаў 795 тысяч 386 рублёў, рабочых і служачых - 818.523 рублі.

Мінімальны заробак у Беларусі складае 200 тысяч рублёў.

АД РЭДАКЦЫІ

Сярэдні заробак... У вядомага алігарха (а іх ужо і ў нас напладзілася нямала) месячны даход дасягае дзесяткаў, а можа, і соцень тысяч долараў, а звычайны чалавек мае заробак у межах 400—500 тысяч беларускіх рублёў. А лічыцца, што сярэдняя месячная зарплата ў Мінску складае 994 тысячы рублёў. Чаму ж не раскласці яе па катэгорыях работнікаў! Назваць, скажам, колькі зарабляюць асобна рабочыя, а колькі асобна служачыя. Які заробак у медсясцёр, выхавальніц дашкольных устаноў, у настаўнікаў, артыстаў, інжынераў... Тады, можа, было б зразумелым, чаму мінімальны заробак у Беларусі складае 200 тысяч рублёў.

Мінус шэсць

У 2007 годзе не выканана шэсць паказчыкаў прагнозу сацыяльна-эканамічнага развіцця Беларусі, паведаміў на прэс-канферэнцыі ў Мінску міністр эканомікі Мікалай Зайчанка.

Гаворка ідзе пра паказчыкі росту аб'ёму вытворчасці ў сельскай гаспадарцы, два паказчыкі вытворчасці спажывецкіх тавараў, два паказчыкі знешняга гандлю і паказчык узроўню рэнтабельнасці, паведаміў міністр.

Узровень рэнтабельнасці ў прамысловасці склаў 13% супраць прагнозных 14,5%.

"Мы атрымалі адмоўнае сальда знешняга гандлю амаль 2,7 млрд долараў", — сказаў міністр. Рост аб'ёмаў вытворчасці ў сельскай гаспадарцы склаў 4,1% пры прагнозе 6—7,5%.

Паводле меркавання міністра, невыкананне прагнознага паказчыка ў сельгасвытворчасці пацягнула невыкананне плана росту вытворчасці спажывецкіх тавараў — 8,2% замест 8,5%. Выпуск харчовых тавараў павялічыўся на 4,2% замест 9—10%. *"Гэта адбылося ў выніку недахопу рэсурсаў, у прыватнасці, малака. Мы маглі б атрымаць больш сродкаў і палепшыць фінансавае становішча перапрацоўшчыкаў"*, — зазначыў Зайчанка.

Станіслаў Багданкевіч: «Гэта папулісцкая заява...»

Прэм'ер беларускага ўрада Сяргей Сідорскі і міністр эканомікі Мікалай Зайчанка заявілі, што тэмпы інфляцыі ў 2008 годзе складуць 8%. Нагадаем, што ў студзені яна склала 2,5%.

Былы старшыня праўлення Нацыянальнага банка Беларусі Станіслаў Багданкевіч у інтэрв ю Радыё Свабода адзначыў:

"Гэта папулісцкая заява, выканаць якую абсалютна нерэальна. І прычын тут шмат. Назаву толькі некаторыя. Растуць кошты ў краінах-суседзях, з якімі ў нас вялікія гандлёвыя стасункі, мы ад іх неізаляваныя. Грашовая маса ў Беларусі павялічваецца хутчэй за рост прадуктаў і тавараў, а гэта абавязкова вядзе да росту цэн. Цэны можна штучна абмежаваць у першым ці другім квартале, але ж яны абавязкова "вылезуць" у трэцім і чацвёртым".

Са шчодрай рукі

Нацыянальны банк Беларусі прыадчыніў заслону таямніцы з, напэўна, самай цьмянай здзелкі беларускіх улад у 2007 годзе — продажу долі дзяржавы ў статутным фондзе беларускага аператара мабільнай сувязі "МЦС" (Velcom) кіпрскай кампаніі SB Telecom.

Вывучыўшы апублікаваную на афіцыйным сайце Нацыянальнага банка інфармацыю аб плацежным балансе краіны за дзевяць месяцаў мінулага года, эксперты "Агенцтва фінансавых навін" прыйшлі да высновы, што беларускім уладам было аб чым маўчаць.

"Справаздачны перыяд (студзень—верасень 2007 года) характарызаваўся значным прытокам прамых інвестыцый у выглядзе акцыянернага капіталу ў памеры 1058,7 млн долараў (62,3% агульнага аб'ёму прамых інвестыцый, якія паступілі), што перш за ўсё звязана з укладамі замежных інвестараў у буйныя праекты, такія як стварэнне сумеснага з РАО "Газпром" беларуска-расійскага прадпрыемства на базе ўласнасці ААТ "Белтрансгаз" і продаж замежнаму інвестару долі дзяржавы ў статутным фондзе СПТАА "Мобильная цифровая связь"... Паступленні ад замежных інвестараў у статутныя фонды іншых прадпрыемстваў склалі 89,6 млн долараў ЗША", — гаворыцца ў паведамленні Нацбанка.

Добра вядома, што летам мінулага года "Газпром" пералічыў 625 мільёнаў долараў за 12,5% акцый ААТ "Белтрансгаз". Такім чынам, простая арыфметычная аперацыя дае адказ на пытанне, за якую суму беларускія ўлады прадалі свой пакет у "МЦС" — усяго за 344 мільёны долараў.

Нагадаем таксама, што літаральна праз два тыдні пасля гэтай здзелкі "МЦС" набыла аўстрыйская Telecom Austria AG (купіўшы кіпрскую SB Telecom). Але тут высветлілася, што "МЦС" каштуе значна больш — 1,05 мільярда еўра. Іншымі словамі, былы дзяржаўны пакет, які складаў 51% статутнага фонду, падчас гэтай здзелкі каштаваў ужо 535 мільёнаў еўра. Адчуваеце розніцу? Дык чаму ніхто не адказаў за тое, што дзяржаўны бюджэт згубіў такую аграмадную суму? Магчыма, таму, што продаж усіх беларускіх прадпрыемстваў ідзе пад асабістым кантролем Аляксандра Рыгоравіча Лукашэнкі?

Ігар МАРОЗАЎ.

Падаткі іпэшнікаў будуць павялічаны

У хуткім часе стаўкі адзінага падатку для індывідуальных прадпрымальнікаў (ІП) магчыма будуць перагледжаны, паведаміў старшыня Рэспубліканскага грамадскага аб'яднання "Перспектыва" Анатоль Шумчанка. Паводле яго слоў, пра гэта было заяўлена на пасяджэнні рабочай групы па падрыхтоўцы прапаноў для вырашэння праблемных пытанняў дзейнасці індывідуальных прадпрымальнікаў пры Міністэрстве эканомікі, на якое ён быў запрошаны ў якасці члена групы.

Паводле слоў лідэра "Перспектывы", прадстаўнікі Міністэрства па падатках і зборах паведамілі, што "стаўкі будуць перагледжацца мясцовымі саветамі народных дэпутатаў і падводзіцца да ўзроўню падаткаабкладання юрыдычных асоб". Паводле інфармацыі, якой валодае "Перспектыва", стаўкі падатку будуць павялічаны ад паўтара да двух разоў. "На мой погляд, гэта робіцца для таго, каб стымуляваць ІП пераходзіць у прыватныя унітарныя прадпрыемствы", — сказаў А.Шумчанка.

Наталля КАРОТКАЯ.

Помнім!

16 лютага сябры Кансерватыўна-Хрысціянскай партыі — БНФ ушанавалі памяць ахвяраў Катынскай трагедыі 1940 года, калі непадалёку ад Смаленска савецкімі энкавэдыстамі былі знішчаны тысячы палонных польскіх афіцэраў.

Да мемарыялу на месцы расстрэлаў у Катынскім лесе быў ускладзены вянок са стужкай "Памяці ахвяраў сталінскага тэрору — ад КХП - БНФ".

Прэс-служба КХП — БНФ.

Народная Воля http://www.nv-online.info
21 ЛЮТАГА 2008 г.

ПРЯМАЯ РЕЧЬ

Юрий Бандажевский намерен создать в Литве научно-исследовательский центр экологии и здоровья

Не так давно негосударственные издания Беларуси получили письмо от профессора Юрия Бандажевского. В открытом обращении к народу врач-радиоэколог снова напомнил о последствиях чернобыльской аварии, подчеркнул, что "население страны получало и продолжает получать с продуктами питания радиоактивные элементы", а белорусские власти игнорируют эту проблему. Профессор призвал белорусов понять, что только они должны влиять на сложившуюся ситуацию и требовать от государства *"развивать те направления экономики и хозяйствования, которые целесообразны с учетом создавшейся экологической ситуации"*.

В свете последних событий, когда даже Генеральная ассамблея ООН свернула программы по гуманитарной помощи населению, проживающему на загрязненных Чернобылем территориях России, Беларуси и Украины, кажется, что о проблеме радиации публично говорит только Юрий Бандажевский. Недавно Юрий Иванович переехал из Франции, где занимался научными исследованиями, в Литву. Неужели и французы, которые на протяжении десятилетий активно борются за радиоактивную безопасность общества, отказались от дальнейшего проведения исследований по сути изгнанного из Беларуси профессора?

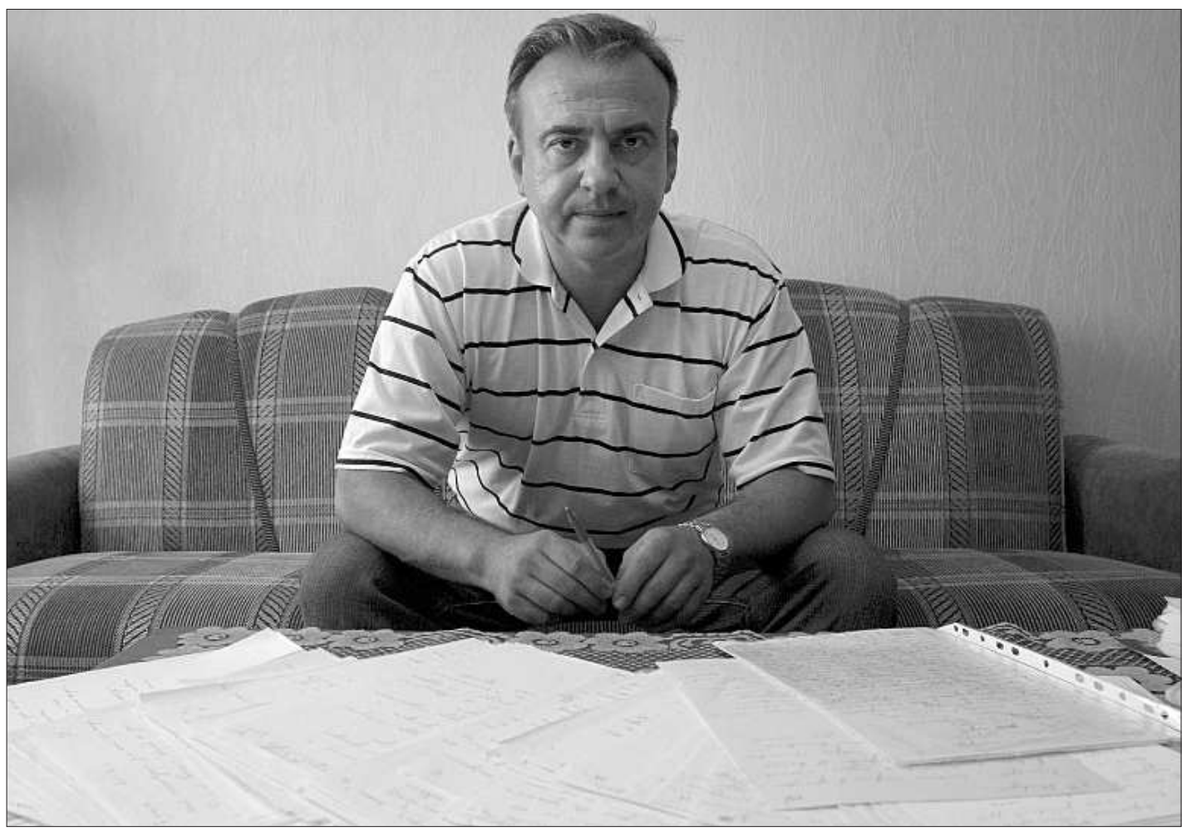

— Я бы не стал так драматизировать ситуацию, — *наш телефонный звонок застал Юрия Бандажевского в Вильнюсе.* — Я контактирую с организацией ликвидаторов-чернобыльцев из Беларуси. Они как раз ищут возможности говорить об этой проблеме вслух. И меня это очень радует.

Белорусы моего поколения, люди постарше прекрасно помнят, что такое *Чернобыль*. Сегодня нельзя одним махом закрыть эту проблему, объявить, что все нормально, никакой угрозы здоровью нет. Но большинство людей боится говорить об этом вслух. Режим нынешней власти создал психологический комплекс страха у большинства населения. А картина ведь страшная! Смертность в Беларуси в два раза выше рождаемости, мы теряем молодых, умных работоспособных людей из-за проблем с их здоровьем. Сегодня самая страшная беда белорусов — сердечно-сосудистые заболевания. Но если посмотреть наши научные работы, то как раз-то в ходе их были получены данные, свидетельствующие о том, что проблемы с сердцем обусловлены постоянным воздействием на него радиации. Гомельский государственный медуниверситет с 1990-го по 1999 год занимался этой проблемой. Наши сотрудники защищали научные диссертации по этой теме, защищали в ведущих центрах Москвы — тогда столице СССР. В 1999 году был снят фильм "Чернобыльское сердце", который показало Белорусское телевидение. Но потом эту проблему в высоких кабинетах "похоронили".

— В чем суть ваших научных исследований?

— Сердце — это орган, который работает очень интенсивно. Радионуклиды цезия, проникая в организм человека, инкорпорируются в сердечные мышцы весьма активно. Цезий создает эффект энергетического голода в клетке, а сердечная мышца наиболее уязвима, она первая утилизирует цезий. Отсюда и возникновение сердечно-сосудистых проблем. Мы показали это на клиническом материале. Наши исследования и сегодня обсуждаются на международных конференциях, но не на родине. Хотя в свое время, когда я работал ректором Гомельского медуниверситета, некоторые ученые Академии наук Беларуси приветствовали наши научные исследования, поддерживали их. Но сегодня их голосов я не слышу. Более того, те, кто меня поддерживал, пишут письма и уговаривают коллег написать заключения против наших исследований.

— Во Франции вы продолжали заниматься именно этими исследованиями?

— Во Франции я работал по годовому контракту по передаче опыта, наработанного нашим университетом по проблематике воздействия радиации на организм человека в связи с чернобыльской катастрофой. Вместе с французскими коллегами мы работали очень интенсивно, я подготовил две книги. Надеюсь, что одна из них выйдет в этом году в Англии. Вторая — "Репродукция человека и радиоцезий" ждет своего издателя. Эти работы уже цитируют, при этом даже наши противники.

— Во Франции они тоже есть?

— Есть оппоненты, которые не считают, что воздействие радиации так серьезно сказывается на здоровье людей. Но есть и те ученые, которые понимают всю тяжесть опасности даже относительно небольших с точки зрения внешнего радиоактивного воздействия доз облучения на организм человека.

— Почему вы переехали именно в Литву?

— Потому что логика моей жизни не предопределяет оставаться во Франции и говорить, какой я несчастный, обиженный и побитый белорусской властью человек. Я не хочу быть политическим изгнанником. Во Франции у меня было жилье и возможность спокойно жить. Но я хочу работать. У меня было несколько проектов, которые не сразу удалось осуществить. Но работа в Европарламенте дала свои результаты. Была одобрена идея по созданию научно-исследовательского центра экологии и здоровья, который будет заниматься анализом ситуации, связанной с фактором воздействия на организм человека внешней среды, и прежде всего радиации. Центр должен разрабатывать конкретные предложения для решения существующей задачи.

— Этот центр будет создан в Вильнюсе?

— Пока рано что-либо прогнозировать. Я хотел бы, чтобы центр работал в Вильнюсе. И надеюсь, что так и будет. Я вижу положительную реакцию на это со стороны правительства Литвы. Ситуация в связи с воздействием радиационных и других агентов на территории постсоветского пространства не локализуется Беларусью. Страны Балтии тоже были подвержены воздействию радиационного фактора, причем начиная с 60-х годов прошлого столетия. Всё вместе, а не только чернобыльская трагедия, привело сегодня к такой демографической проблеме.

— На родину не планируете вернуться в ближайшее время?

— Как только будет возможность спокойно жить и работать, сразу же вернусь. Сейчас существует вероятность того, что покой Бандажевского будет нарушаться едва ли не каждый день, его будут вызывать, пугать...

— Но ваши родные ведь живут в Беларуси...

— А вы спросите у моей жены Галины Сергеевны, как им живется. Думаю, она расскажет, какое давление на них оказывается... Моим родным очень непросто. И я благодарен им за терпение.

— А возможности воссоединиться за границей нет?

— Мы хотим воссоединиться на родине, в мои планы эмиграция не входит. И у членов моей семьи есть свое мнение на этот счет. Они не хотят убегать из своей страны. Как бы трудно ни было, они хотят жить и работать в Беларуси. Жена, правда, устроиться на работу пока не может. Ей отказывают в трудоустройстве, несмотря на то, что она кандидат медицинских наук, имеет высшую медицинскую категорию, в свое время возглавляла кафедру педиатрии Гомельского государственного медуниверситета, ее работы читают во многих странах мира.

— Юрий Иванович, слышала, что вы лоббируете в Европе программу по оздоровлению и лечению ликвидаторов последствий чернобыльской катастрофы. Есть ли какие-то результаты?

— Хотелось, чтобы это была конкретная медицинская помощь конкретным людям. Я знаю, что в Беларуси свернуты практически все государственные программы помощи ликвидаторам. Моя идея поддержана, в Париже сейчас организовывается Международный синдикат по поддержке ликвидаторов последствий аварии на Чернобыльской АЭС. В него согласны вступить очень многие политики.

— Вы утверждаете, что угроза здоровью белорусов по-прежнему остается очень серьезной. Но если государство закрывает глаза на эту проблему, может ли ее решить отдельно взятый человек?

— Хватит молчать! Надо иметь гордость! Мы — великая нация! Мы должны заставить власть заняться этой проблемой. Государство — лучший доктор. Оно должно ставить заслон проникновению радиоактивных элементов в продукты питания. И это реально сделать. Хотя бы 25 процентов загрязненной территории оставить в покое и не засевать — уже решение проблемы. Продуктов питания в мире достаточно, надо только интегрироваться в эту систему. Надо менять сельскохозяйственные технологии. Например, молоко можно перерабатывать так, чтобы оно было менее радиоактивным. Но этим никто в Беларуси сегодня не хочет заниматься. На международном уровне никто не говорит об этих проблемах, голоса Беларуси не слышно.

Общество должно быть демократическим, голос каждого должен быть услышан. А так люди спасаются поодиночке. Кто имел деньги, купил радиометры. Но весь народ не купит. Разве это решение проблемы?!

— И последний вопрос. Как вы считаете, строительство АЭС в Могилевской области скажется на здоровье белорусов?

— Моя позиция известна: этого не нужно было делать. Такая позиция Беларуси убеждает мировое сообщество, что не нужно помогать Беларуси, у них все хорошо. Когда на международной арене Беларусь говорила о проблемах, международное сообщество вынуждено было нам помогать. А так, в ноябре прошлого года Генеральная ассамблея ООН закрыла чернобыльский вопрос: мол, сами и занимайтесь своей зоной...

Мария ЭЙСМОНТ.

ЛИЧНОЕ ДЕЛО

Юрий БАНДАЖЕВСКИЙ — самый молодой доктор медицинских наук в Беларуси. Ученую степень доктора наук он получил в 31 год, в 33 — стал профессором. В 1990 году Бандажевский возглавил только что открывшийся Гомельский медицинский институт. С тех пор занялся изучением воздействия малых доз радиации на организм человека. Ученые института во главе с Бандажевским доказали причинно-следственную связь между воздействием радиации на организм человека и возникновением ряда серьезных заболеваний. Однако летом 1999 года профессор Бандажевский был арестован, а в июне 2001 года признан виновным в получении взятки и осужден на 8 лет. Наказание отбывал сначала в тюрьме, а потом на вольном поселении. Был освобожден досрочно-условно.

С 2006 года работает за границей. Имеет Паспорт свободы, который дает право жить на территории любого государства Евросоюза.

ЧУЛІ?

Чавес перадумаў?

Запланаваны на сакавік візіт прэзідэнта Венесуэлы Уга Чавеса ў Беларусь не адбудзецца. Пра гэта БелаПАН паведамілі ў Пасольстве Баліварыянскай Рэспублікі Венесуэла ў Мінску.

"Раней аб'яўлены на сакавік візіт адменены. Пасольства пакуль не мае інфармацыі, калі візіт можа адбыцца", — патлумачыла супрацоўніца дыпмісіі.

Нагадаем, раней Часовы Павераны ў справах Венесуэлы Амерыка Дыяс Нуньес паведамляў, што прэзідэнт Уга Чавес плануе прыехаць у Мінск у сакавіку 2008 года.

Прэзідэнт Венесуэлы наведваў Беларусь двойчы — у ліпені 2006-га і ў чэрвені 2007 года. У снежні 2007 года Венесуэлу наведаў прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка. Падчас яго візіту адбылося адкрыццё беларуска-венесуэльскага сумеснага прадпрыемства па здабычы нафты "ПетраВенБел" у штаце Ансатэгі, быў падпісаны шэраг міжурадавых і міжведамасных дакументаў у розных сферах. У іх ліку — пагадненні аб супрацоўніцтве ў гандлёва-эканамічнай сферы, аб садзеянні ажыццяўленню і ўзаемнай абароне інвестыцый, аб пазбяганні двайнога падаткаабкладання і папярэджанні ўхілення ад выплаты падаткаў, аб адмене віз у нацыянальных, дыпламатычных і службовых пашпартах.

Таццяна КАРАВЯНКОВА.

Кітайскі юань з'явіўся ў абменніках

У Беларусі стала магчымым абмяняць наяўныя кітайскія юані. Такую паслугу пачало з лютага 2008 года аказваць ЗАТ "Мінскі Транзітны банк" ("МТБанк"), якое пашырыла пералік каціровачных замежных наяўных валют, дадаўшы да ўжо існуючых кітайскі юань.

Як паведамілі ў аддзеле маркетынгу банка, з новай валютай "МТБанк"ажыццяўляе аперацыі куплі-продажу за беларускія рублі і канверсіі за долары ЗША.

Ва ўпраўленні негандлёвых аперацый "МТБанка" зазначылі, што бліжэйшым часам можна чакаць далейшае павелічэнне колькасці ўзаемных паездак бізнесменаў, турыстаў з Беларусі ў Кітай і наадварот. Таму "МТБанк" прыняў рашэнне пашырыць лінейку каціровачных валют, даўшы сваім кліентам дадатковыя магчымасці.

Цяпер фізічныя асобы могуць пры неабходнасці загадзя набыць патрэбныя ў паездцы кітайскія юані або пасля прыезду абмяняць іх на беларускія рублі або долары ЗША. Наяўныя валютныя аперацыі з насельніцтвам ажыццяўляюцца ў галаўным упраўленні "МТБанка", 5 філіялах, 15 разлікова-касавых цэнтрах і 11 абменных пунктах.

Аляксей АРЭШКА.

ПАЛІТЫКА

Абавязковая ўмова

"Я спадзяюся, што беларускае кіраўніцтва пры правядзенні парламенцкіх выбараў у 2008 годзе будзе выконваць рэкамендацыі Венецыянскай камісіі і БДІПЧ і не стане чыніць перашкод для работы міжнародных назіральнікаў", — заявіў у эксклюзіўным інтэрв'ю БелаПАН іспанскі дэпутат, старшыня Парламенцкай асамблеі Савета Еўропы (ПАСЕ) **Луіс Марыя дэ Пуч**.

Ён нагадаў, што некалькі гадоў таму па запыце ПАСЕ Венецыянская камісія і БДІПЧ усебакова вывучылі беларускае выбарчае заканадаўства і апублікавалі спецыяльныя рэкамендацыі па яго паляпшэнні і прывядзенні ў адпаведнасць з міжнароднымі стандартамі. Асаблівая ўвага, зазначыў Л. дэ Пуч, была нададзена такім праблемам, як правядзенне папярэдняга галасавання і адсутнасць прадстаўнікоў апазіцыі ў выбарчых камісіях усіх узроўняў.

Старшыня ПАСЕ падкрэсліў, што свабодныя і справядлівыя выбары з'яўляюцца *"абавязковай папярэдняй умовай любога дэмакратычнага ўрада, бо аблюстроўваюць рэальную волю народа". "Правядзенне сумленных выбараў базуецца на адноль-кавых магчымасцях для прадстаўнікоў усіх палітычных сіл, на роўным і свабодным доступе да сродкаў масавай інфармацыі, на дакладным і празрыстым падліку галасоў"*, — сказаў Л. дэ Пуч.

Ён таксама зазначыў, што, акрамя неабходнасці правядзення ў Беларусі свабодных і дэмакратычных выбараў, ПАСЕ таксама занепакоена іншымі наяўнымі праблемамі. *"Гэта адсутнасць незалежнага расследавання спраў аб гучных знікненнях у 1999—2000 гадах, наяўнасць палітычных зняволеных, шматлікія перашкоды для дзейнасці апазіцыі і незалежных СМІ, а таксама адсутнасць рэальнага раздзялення паўнамоцтваў усіх галін улады"*, — сказаў Л. дэ Пуч.

Таццяна КАРАВЯНКОВА.

Франак Вячорка адлічаны з БДУ

Маладзёжны актывіст апазіцыйнага руху Франак Вячорка адлічаны з 3-га курса факультэта журналістыкі Белдзяржуніверсітэта

Хлопец лічыць сваё адлічэнне палітычна матываваным і звязвае яго з наведваннем 12 лютага факультэта журналістыкі прэзідэнтам Беларусі Аляксандрам Лукашэнкам. *"Падчас сваёй прамовы А.Лукашэнка заявіў, што СМІ павінны быць падкантрольныя дзяржаве, і, пэўна, я не ўпісаўся ў новую канцэпцыю выкладання на факультэце"*, — сказаў Франак Вячорка.

"За чатыры семестры ў мяне сярэдні бал 8,7, у мяне павышаная стыпендыя, дыпломы за выдатную вучобу і граматы за актыўны ўдзел у грамадскім жыцці факультэта. Да гэтага выпадку выкладчыкі называлі мяне лепшым студэнтам факультэта", — зазначыў Франак.

Як паведаміў малады чалавек, з-за адміністрацыйнага арышту, які ён адбываў у спецпрыёмніку-размеркавальніку ў Мінску з 16 па 30 студзеня гэтага года, ён не паспеў здаць два экзамены. *"Аднак калі іншым студэнтам даюць магчымасць пераздачы экзамена, то са мной атрымалася па-іншаму. У абодвух выпадках для здачы экзаменаў збіралася камісія з кіраўнікоў кафедраў. Абедзве камісіі мне паставілі нездавальняючыя адзнакі. Пры гэтым у пераздачы экзаменаў мне адмовілі"*, — паведаміў Ф.Вячорка.

Паводле яго слоў, цяпер Еўрапейскі парламент рыхтуецца да прыняцця рэзалюцыі па парушэнні правоў навучэнцаў і студэнтаў Беларусі. Гэтая структура ўжо праінфармавана аб сітуацыі з адлічэннем Ф.Вячоркі.

"Акрамя таго, сёння я сустракаўся з прадстаўніком шведскай арганізацыі FOJO — Інстытута павышэння кваліфікацыі журналістаў. Гэта практычна адзіная арганізацыя, якая супрацоўнічае з журфакам БДУ, выдзяляе мільёны крон на арганізацыю семінараў і адукацыйных праграм, у якіх удзельнічаюць выкладчыкі журфака. Цяпер FOJO таксама рыхтуе заяву наконт майго адлічэння", — заявіў Ф.Вячорка.

Дэкан факультэта журналістыкі БДУ Сяргей Дубовік заявіў БелаПАН, што *"ніякіх палітычных матываў"* у адлічэнні Ф.Вячоркі няма. *"Ён адлічаны выключна за акадэмічную непаспяховасць"*, — заявіў дэкан. Ён таксама зазначыў, што малады чалавек можа падаць дакументы аб аднаўленні на факультэце *"на агульных падставах"*.

Нагадаем, Франак Вячорка з'яўляецца членам маладзёжнай арганізацыі Партыі БНФ "Моладзь БНФ". Пры гэтым ён кіруе камісіяй па культуры Партыі БНФ. Зараз хлопец рыхтуе іск у Мінскі гарадскі суд з патрабаваннем аднавіць яго на факультэце журналістыкі БДУ.

Сяргей ПУЛЬША.

З ПЕРШЫХ ВУСНАЎ

«Праз сына я далучылася да ўсяго добрага і сапраўднага»

Адных палітзняволеных вызваляюць, але новыя трапляюць за краты. У ліку тых, вызвалення каго патрабуе беларуская і міжнародная грамадскасць, — маладзежны актывіст Андрэй КІМ, абвінавачаны ў нападзе на міліцыянера. Пра Андрэя, пра тое, што зараз адбываецца, расказвае яго маці — Таццяна Андрэеўна.

Андрэй Кім нарадзіўся ў Мінску роўна за 2 месяцы да Чарнобыля — 26 лютага 1986 года. Яго маці — караянка, бацька — беларус. Сям'я Кімаў некаторы час жыла ва Узбекістане. Андрэя назвалі ў гонар ягонага дзеда. Той працаваў на партыйнай рабоце ў Ташкенце і быў вельмі паважаным і аўтарытэтным чалавекам.

Калі Андрэю споўнілася шэсць год, Таццяна Андрэеўна аддала сына вучыцца ў Беларускую нацыянальную гімназію №4 у Мінску.

— Мне падабаецца беларуская мова, я хацела, каб сын добра яе ведаў, — гаворыць яна.

Адначасова Андрэй пачаў з сямі год займацца ў музычнай школе №17. Настаўніца заўважыла яго здольнасці і перавяла ў харавы клас. У Андрэя ў дзяцінстве быў узнёслы анёльскі голас, як у сусветна вядомага італьянскага спевака Раберціна Ларэці. Выдатны педагог, які кіраваў хорам, выхоўваў у дзяцей не толькі музычны густ і вытанчаны спеў, а яшчэ і высокія маральныя якасці асобы. Амаль усе дзеці, якія наведвалі хор, у рэшце рэшт прыйшлі да веры ў Бога і да царквы. Частка з іх стала ўдзельнікамі "групы праслаўлення", якая ладзіла служэнні і канцэрты ў шпіталях, дамах інвалідаў, турмах. Разам з хорам і бацькамі яго выхаванцы ездзілі ў дзіцячы шпіталь у Бараўляны, рыхтавалі канцэртную праграму, за свае грошы набывалі цукеркі і пачастункі маленькім. Там яны бачылі, як хворыя дзеткі, з гладкімі без валасоў галоўкамі пасля хіміятэрапіі, сядзяць, сціскаючы ў кулачках цукеркі, слухаюць спевы і мараць пра лепшыя дні. Для бабуль і дзядуль у дамах інвалідаў юныя артысты сваімі рукамі рабілі падарункі, вышываючы і майструючы.

"Мы з сынам ездзілі паўсюль з хорам. Андрэй спяваў па-руску, па-беларуску, па-італьянску. Ён прачытаў шмат духоўных кніг. "Маліцеся за мяне", — просіць Андрэй у лістах з турмы.

"Я ўдзячна сыну, што ён такі. Праз яго я далучылася ў жыцці да ўсяго добрага і сапраўднага", — у сваю чаргу кажа Таццяна Андрэеўна.

"Калі сын стаў старэйшым, яго зацікавіла грамадскае жыццё. Ён лічыць, што хрысціянін не можа абмяжоўвацца малітвай, а павінен працягваць руку дапамогі, калі гэта патрэбна бліжняму. У школе Андрэй набываў разнастайныя веды, удзельнічаў у клубе дэбатаў, быў капітанам каманды інтэлектуальнай гульні "Што? Дзе? Калі?" — расказвае маці Андрэя.

У год апошніх прэзідэнцкіх выбараў — у 2006-м — Андрэй Кім вучыўся на гістфаку. Але ўдзельнічаў у выбарчай кампаніі разам з усёй інстытуцкай камандай эрудытаў. За ўдзел "у Плошчы" сяброў разам пасадзілі на суткі, толькі ўсім далі розныя тэрміны. Тады Андрэй у першы раз атрымаў 12 сутак арышту на Акрэсціна. Па беларускай традыцыі, пасля такога "парушэння дысцыпліны" вучыцца ў ВНУ стала немагчыма.

"Андрэй ашчаджаў мяне і не шмат казаў пра сваю дзейнасць, не хацеў, каб я не хвалявалася", — прызнаецца Таццяна Андрэеўна.

Андрэй Кім некаторы час працаваў валанцёрам у ГА "Беларускі Хельсінкскі камітэт". Ён з групай моладзі быў незалежным назіральнікам на акцыях і пры затрыманнях маладзёжных актывістаў у РАУС. Жвавы, рухавы, ён быў у гушчы падзей. Улетку 2007-га ў яго была магчымасць паехаць вучыцца за мяжу па праграме К. Каліноўскага, але Андрэй вырашыў, што ў Беларусі ён больш патрэбны.

Андрэй Кім быў затрыманы 21 студзеня 2008 года падчас мітынгу прадпрымальнікаў. Спачатку ён адсядзеў дзесяць сутак на Акрэсціна, нібыта за нецэнзурную лаянку. Але міліцыя вырашыла пайсці далей. Як вынік — крымінальная справа па тым самым артыкуле, па якім, дарэчы, у свой час судзілі Кастуся Лукашова.

"Мы лічым, што справа Андрэя Кіма цалкам палітычная, — гаворыцца ў заяве Грамадскай камісіі ў абарону Андрэя Кіма, — *таму што:*

— Андрэй невінаваты ў тым, што яму інкрымінавалі.

— Сама магчымасць сутычкі паміж дэманстрантамі і міліцыяй была абумоўлена незаконнымі дзеяннямі міліцыянераў.

— Справа Андрэя Кіма кантралюецца асабіста пракурорам горада Мінска.

— Гэты артыкул ужо выкарыстоўваўся супраць дэмакратычных актывістаў (справы Радзівіла, Лукашова і іншых).

— З адваката ўзялі падпіску аб неразгалошванні матэрыялаў справы.

— Адбываецца маральны ціск на родных Андрэя.

"Мы добра ведаем Андрэя як шчырага хрысціяніна, як чалавека, што прысвяціў шмат часу кампаніям салідарнасці з палітзняволенымі, — адзначаецца ў заяве Грамадскай камісіі ў абарону А.Кіма. — Але зараз трэба змагацца за ягоную свабоду. Таму мы заклікаем беларускае грамадства і міжнародную супольнасць падтрымаць грамадскую кампанію "Свабоду Андрэю Кіму! Свабоду прадпрымальніцтву!". Толькі неадкладнае вызваленне Андрэя Кіма і іншых палітвязняў, спыненне ўсіх крымінальных спраў, узбуджаных па палітычных матывах, мусіць быць умовай перамоў з сённяшняй уладай Беларусі".

Эла ДЗВІНСКАЯ.

Народная Воля http://www.nv-online.info
21 ЛЮТАГА 2008 г.

SOS!

Без вести пропавший

12 апреля 1996 года распоряжением президента А.Лукашенко была создана комиссия, которой поручалось в месячный срок подготовить проект решения по возмещению гражданам ущерба от обесценения их сбережений. Распоряжение, безусловно, было выполнено, однако компенсационный указ №229 был подписан только 21 апреля 1998 года. Два года документ курсировал между Администрацией президента и правительством. А когда, наконец, был подписан, все поняли: это издевательство над людьми, о настоящей компенсации потерянных сбережений речи быть не может, к выплате полагались жалкие гроши.

22 марта 2002 года газета "Советская Белоруссия" сообщила:

"Впервые идея дополнительной компенсации вкладов была озвучена осенью минувшего года".

Следовательно, через три с половиной года со дня подписания указа №229 окончательно стала очевидной его несостоятельность. Это признал и министр финансов господин Корбут в письме Конституционному суду от 30 января 2003 г. за №11-1-1/95:

"Незначительный уровень выплат вызвал отсутствие заинтересованности граждан в получении указанной компенсации. В настоящее время население практически не обращается в АСБ "Беларусбанк" по вопросу получения компенсации, так как у 89 процентов граждан сумма компенсации составляет 10 тысяч рублей и менее..."

Что это? Свидетельство профессиональной непригодности или четко спланированная акция? Сложилась беспрецедентная ситуация, — граждане отказываются получать начисленные им деньги!

Трудно поверить, что комиссия, возглавляемая Надеждой Ермаковой, человеком в высшей степени квалифицированным и порядочным, подготовила именно такой проект указа. Не зря документ так долго корректировался властными структурами...

1 июня 2004 года газета "Рэспубліка" сообщила:

"С учетом улучшения экономической ситуации Президент поручил Национальному банку и правительству ускорить внесение предложений по компенсации населению вкладов, которые были размещены в сберегательном банке СССР".

Информацию о готовящейся дополнительной компенсации продублировали другие газеты.

Пользуясь конституционным правом на получение достоверной информации, затрагивающей законные интересы граждан, я попытался выяснить судьбу обещанного властью и ожидаемого в народе документа. Дело оказалось не из легких — ни один чиновник не дал нужной информации. Складывалось впечатление, что документ умер, не родившись.

И только благодаря вмешательству депутата Палаты представителей Г.Б.Давыдько картина прояснилась.

Из письма Национального банка от 9 марта 2005 года №19-22/к-85:

"Во исполнение поручения Президента Республики Беларусь, данного 31.05.2004 г., Национальным банком совместно с Министерством экономики и Министерством финансов была изучена возможность проведения дополнительной компенсации обесценения вкладов и облигаций целевого беспроцентного займа 1990 года... Проект предусматривал выплату компенсации... в денежной форме путем выплаты наличными... Подготовленный проект соответствующего Указа Президента Республики Беларусь был направлен в Совет Министров Республики Беларусь..."

Значит, поручение президента выполнено, подготовлен проект указа и в конце 2004 года направлен правительству. Так в чем же дело? Более чем странный ответ содержится в письме Министерства финансов от 11 марта 2005 года за №11-1-21/2798:

"...в течение 2002—2004 гг. заинтересованными (имеется в виду ведомствами. — **Ред.**) *прорабатывался вопрос о возможности осуществления дополнительной компенсации обесценения сбережений населения. По результатам заседаний Президиума Совета министров Республики Беларусь принято решение о рассмотрении возможности ее проведения, ввиду ограниченности финансовых ресурсов государства, по завершении выплаты компенсации согласно Указу Президента Республики Беларусь от 21 апреля 1998 г. №229".*

Если в течение трех лет прорабатывался вопрос о возможности осуществления дополнительной компенсации, то сколько понадобится времени на рассмотрение возможности ее проведения? Для чего ожидать завершения выплат по указу, если эти выплаты давно прекратились, и при чем здесь набившая оскомину ограниченность финансовых ресурсов государства? Разве глава государства, давая подобные поручения, не знает о ресурсах? Удивительно, но нет даже намека на подготовленный (в том числе с участием Минфина) проект указа, видимо, в этом ведомстве не знали о письме Национального банка депутату Г.Давыдько.

Прошло более трех лет, как проект указа о дополнительной компенсации пропал без вести в недрах Совмина, пропал бесследно, как пропадают корабли и самолеты в Бермудском треугольнике. Закончилось действие указа №229, минул январь 2008 года, а о документе ни слуху ни духу! Неужели его ждет участь указа №229, а "заинтересованные" денно и нощно ломают голову, как им и на этот раз обмануть граждан Беларуси?

Станислав ВОРИБОК,
инвалид II группы,
владелец облигации
на телевизор
цветного изображения.

Помогите заставить государство вернуть мне деньги

Я пенсионер, 69 лет, инвалид II группы. Жил в деревне. Как и многие жители нашей страны, являюсь преступно и нагло обманутым властями вкладчиком.

Ознакомившись с бюджетом на 2008 год, опять не нашел в нем статьи расходов на компенсацию обманутых вкладчиков.

Сколько же можно ждать и терпеть обман?

Уважаемая редакция! Обращаюсь к вам с большой просьбой. Помогите, пожалуйста, востребовать от государства мой вклад, подскажите, в какой форме и как юридически правильно оформить иск в суд, чтобы не понести неоправданные расходы на судебные издержки, не получив положительного результата.

Глядя на то, какие великолепные ледовые дворцы и другие спортивные сооружения строятся в нашей стране, какие роскошные офисы выстроили себе банки, всюду, даже в небольших городах и районных центрах, думается, что наше государство все же обязано изыскать возможность компенсировать вклады ограбленным вкладчикам.

Если возможно, напечатайте информацию о том, как и куда подать исковое заявление, на страницах вашей газеты.

Уверен, что она поможет всем ограбленным вкладчикам.

И еще просьба. Если есть возможность, дайте, пожалуйста, информацию о том, как обстоят дела с компенсацией вкладов в других странах СНГ.

С глубоким уважением —

Филипп Иванович САКСОНОВ,
житель д.Ракушево
Круглянского района
Могилевской области.

ОТ РЕДАКЦИИ

Что касается подачи исков в суд, то, уважаемый Филипп Иванович, тут мы должны Вас разочаровать. По мнению экс-судьи Конституционного суда Михаила Ивановича Пастухова, суды отказываются принимать к рассмотрению подобные иски. "Суды ссылаются на то, что проблемы утерянных вкладов в нашей стране не существует, — говорит Пастухов. - Правда, есть соответствующее решение Совета министров, где описан механизм возврата гражданам утерянных вкладов. Другое дело, что суммы эти совсем мизерные.

Но проблема в другом. Согласно статье 60 Конституции Республики Беларусь, каждый гражданин имеет право на судебную защиту, и суды, отказывая в рассмотрении подобных исков, нарушают Конституцию.

Выход в этой ситуации один — пытаться подавать иск на неправомерное решение суда, связанное с отказом в рассмотрении иска. Необходимо пройти все инстанции вплоть до Верховного суда. В случае отказа можно обратиться в Комитет по правам человека Организации Объединенных Наций".

ЕСЛИ БЫ Я БЫЛ ПРЕЗИДЕНТОМ...

Не пошли дела у страны — нужно менять главного начальника

Я хотел бы поделиться своими соображениями. Мне кажется, кандидат в президенты должен прежде всего отчетливо представить себе, сможет ли он руководить страной таким образом, чтобы экономическая ситуация постоянно улучшалась. Любая страна хочет быть передовой. И это естественно. Но как это сделать? А здесь велосипед изобретать не нужно. Он давно изобретен.

Пример. Закончилась Вторая мировая война. Такие страны, как Германия и Япония, оказались в полном смысле "у разбитого корыта". Что делать? И они нашли эффективное решение. Разработали самые передовые технологические процессы по производству различных видов товаров (или скупили лучшие мировые патенты). А затем организовали производство товаров самого высокого качества. Обладая такими высококачественными товарами, они, естественно, завоевали самые большие рынки сбыта. Результат — за какой-то десяток лет Германия и Япония стали самыми передовыми странами мира, не обладая при этом богатыми природными ресурсами. Вывод: для того чтобы такой стране, как Беларусь, выйти на передовые позиции в мире, необходимо разрабатывать технологические процессы производства товаров еще более совершенные, чем они уже имеются в мировой практике. Для этого прежде всего необходимо уделить самое серьезное внимание фундаментальной науке. Затем необходимо организовать производство этих товаров, причем самого высокого качества, чтобы завоевать тем самым многие рынки сбыта. В результате — Беларусь автоматически выйдет в разряд самых передовых стран мира. Я считаю, что белорусскому народу это вполне по силам.

Теперь о выборе кандидата в президенты страны. Разумеется, каждый гражданин имеет свое мнение по кандидатуре президента. И каждый, естественно, может выдвигать свои доводы, аргументы в пользу своего выдвиженца. А кто же прав? Это ведь только теоретические рассуждения. Поэтому на этот вопрос можно ответить только практическим путем. То есть избранному президенту дается кредит доверия, скажем, на 3—4 года. По прошествии этого срока парламент страны должен принять решение о дальнейшей судьбе президента. Если экономика страны развивается стабильно и при этом нет никаких правонарушений, то парламент может дать возможность президенту работать и дальше. Но если экономика загоняется в тупик или происходит топтание на месте, то должно быть принято соответствующее решение: назначить выборы очередного кандидата в президенты. И так далее. Только таким путем можно найти оптимальный вариант.

С уважением —

Эрнест ШУШКЕВИЧ,
инженер-химик-технолог,
минчанин.

РЕГИОН

Агрогородок — новая форма и старое содержание

Про агрогородки только ленивый не писал. Может, кому-то эта тема и не очень интересна, но меня лично задевает за живое. И как же может быть по-другому, если я в нем живу и ежедневно, ежечасно пользуюсь всеми благами деревенско-городской жизни!

Про деревенские блага я могу рассказывать долго — вокруг матушка-природа со всеми своими достопримечательностями. Глубокой осенью я с симпатией и пониманием отношусь к волкам: ну, как тут не завоешь, если все время живешь в лесу! Сама обстановка обязывает. Летом вообще рай: ягоды, грибы.

То есть прелести деревенской жизни ощущаются сполна. Но с некоторых пор наша деревня получила громкое название "агрогородок". В связи с этим мне захотелось вкусить и радостей городской жизни. Кое-что изменилось в лучшую сторону, в частности, построена площадь в центре деревни с новыми цветными дорожками, построен симпатичный двухэтажный Дом культуры. Некоторые могут сказать: "Что тебе еще надо, гражданка? Достань из шкафа красивую одежду и гуляй по своему Бродвею"!

Но такая уж я уродилась — люблю мыться, да еще чтобы вода была горячая, а не холодная. Может, кому-то кажется, что холодная вода и более полезна для здоровья — закаляет, иммунитет укрепляет, настроение улучшает, бодрит, ведь не зря же люди даже на курсы "моржей" ходят. Только я, уважаемые, все равно люблю горячую воду, какие бы вы мне дифирамбы ни пели в честь холодной. А вот она, родная, и бывает у нас зимой только по большим праздникам, да еще по субботам и воскресеньям. Придумало КУП "Слуцкое ЖКХ" особый график для подачи горячей воды — по утрам и вечерам в обычные дни подает ее только чуть-чуть тепленькой. Не хочет понимать сие достойное учреждение, что имеет дело не с деревней, а с агрогородком. А может, закалить нас хочет?

В общем, волей-неволей приходится лоханку возле ванны ставить, как в старые деревенские времена, и греть воду на газовой плите. А корыто — оно и есть корыто, хоть и в агрогородке. Некоторые особо продвинутые граждане скажут: "Пиши жалобу, используй Закон об обращениях граждан!" Отвечу: пишу, братцы, пишу! Только пока переписка будет длиться, зима пройдет, и я уже смогу купаться в озере. К тому же эта организация по части жалоб граждан настолько закаленная, что ее голыми руками не возьмешь. Скажем, напишешь им жалобу, они назначат день проверки и в этот день подадут кипяток в трубы. А значит, составят акт, что данные жалобы не подтвердились.

Текст жалобы я, кстати, приложила к этой статье. Напомнила ЖКХ, что мы все-таки хоть и деревня, но Европа, а европейцы не моются в корытах.

Закончив писать жалобу в КУП "Слуцкое ЖКХ", принялась писать в Слуцкое райпо. Этому ведомству тоже надо напоминать, что наша деревня Вежи уже не деревня, а агрогородок, пусть завезут творог, ряженку и кефир, не забудут про фрукты. Наши горожане-вежцы ничем не хуже жителей г.Слуцка, они тоже любят свежие продукты. Вот и пусть везут свой дурно пахнущий сыр в деревню статусом пониже.

Надо было бы еще написать жалобу на голубей, которые тусуются под крышей, в авральные сроки выстроенной к "Дожинкам" и не зашитой где следует. В настоящих городах такие крыши построены так, как полагается. Но в нашем, бутафорском, строительство вели скорее всего строители-экологи, любители голубей. Они оставили для птиц столько дыр, что голуби из всего леса незамедлительно переселились к нам и воркуют со своими подругами целыми сутками. Глядя на взъерошенного соседа с ружьем в руках, я не раз благодарила Всевышнего за то, что он послал мне квартиру на первом этаже, а не на втором.

Ладно, про голубей в другой раз, ближе к весне. Пока они еще не просыпаются так рано, как летом, и дают поспать. К тому же благодаря им жители деревни укладываются пораньше спать — подстроились к распорядку жизни голубей...

Зинаида ТИМОШЕК,
агрогородок Вежи
Слуцкого района.

ПЫТАННЕ—АДКАЗ

За невыкананне гэтага закона караць не будуць

Дык які ўсё ж такі лёс новых правіл арфаграфіі беларускай мовы? Ці прыняты яны? Якія змены плануюцца?

Аліна ВЫСОЦКАЯ, г.Брэст.

Пакуль новыя правілы не прыняты, але ідзе актыўная падрыхтоўка да таго, каб іх зацвердзілі дэпутаты Палаты прадстаўнікоў. Дарэчы, пасля прыняцця новых правілаў словаспалучэнне "Палата прадстаўнікоў" будзе пісацца з дзвюх вялікіх літар. Старшыня камісіі па адукацыі, культуры, навуцы і навукова-тэхнічным прагрэсе Уладзімір Здановіч паведаміў, што да неабходнасці ўвядзення такога правіла ў парламенце прыйшлі пасля вывучэння вопыту іншых краін.

Паводле слоў дэпутата, правілы напісання слоў з вялікай літары доўга абмяркоўваліся рабочай камісіяй па дапрацоўцы законапраекта аб правілах беларускай арфаграфіі і пунктуацыі.

"Ёсць пералік вышэйшых дзяржаўных асоб, устаноўлены Канстытуцыяй. Яны павінны пісацца з вялікай літары. Калі пры напісанні слова "прэзідэнт" падразумяваецца канкрэтны чалавек, то яно будзе пісацца з вялікай літары. Калі ў шырокім сэнсе, то з маленькай. А вось пасада міністра адукацыі з вялікай літары пісацца не будзе. У першапачатковы варыянт законапраекта гэтае палажэнне трапіла выпадкова", — паведаміў У.Здановіч.

Акрамя таго, з вялікай літары будуць пісацца словы "герб", "сцяг", "гімн". *"У краіне ёсць тры сімвалы: герб, гімн, сцяг. Лічу, што гэтыя словы трэба пісаць з вялікай літары. Да гэтых паняццяў, якія ўяўляюць гордасць, гонар краіны, трэба ставіцца з павагай"*, — лічыць дэпутат.

Паводле яго інфармацыі, не прынята канчатковае рашэнне ад напісанні скарочаных слоў. *"Ёсць пласт навуковых тэрмінаў. Пакуль існуе некалькі варыянтаў правіла: усе скарачэнні пісаць з маленькай літары, або зрабіць выключэнні для напісання скарачэнняў, утвораных ад прозвішчаў вучоных"*, — сказаў дэпутат.

Ён зазначыў, што парламенцкая камісія разлічвала *"больш хутка весці работу над законапраектам, аднак з-за спрэчных момантаў работа тармозіцца". "Але я ўсё роўна разлічваю, што ў другой палове вясновай сесіі мы гэты закон разгледзім у другім чытанні"*, — паведаміў У.Здановіч.

Дарэчы, паводле слоў дэпутата, у законапраекце няма ні слова аб пакаранні за няправільнае ўжыванне і напісанне слоў. *"Сам законапраект складаецца з адной старонкі. Усё астатняе — дадаткі. Але на гэтай старонцы напісана вельмі разумная рэч: правілы будуць прымяняцца абавязкова арганізацыямі і радавымі грамадзянамі ў афіцыйных адносінах. Да іх адносіцца складанне афіцыйных адозваў, публікаванне законаў, напісанне адозваў у натарыяльную кантору, судовы орган. Гэта нават выгадна для грамадзян, бо дапаможа пазбегнуць рознага трактавання слоў"*, — паведаміў У.Здановіч.

Дэпутат зазначыў, што газеты і часопісы, якія публікуюць афіцыйныя дакументы, будуць абавязаны іх друкаваць у адпаведнасці з набыўшымі моц правіламі. *"Але гэта не азначае, што людзі будуць размаўляць толькі па гэтых правілах, а пісьменнікі будуць пісаць толькі згодна з імі. Гэта не так. Калі прачытаць творы Янкі Купалы, Якуба Коласа, дык там можна знайсці выключэнні на ўсе правілы. Думку нельга выказаць афіцыйнай мовай, але дакумент павінен быць напісаны менавіта на ёй"*, — лічыць Уладзімір Здановіч.

"Канешне, цяжка прадказваць усе наступствы ўваходжання законапраекта ў сілу. Але мы пішам закон зыходзячы з думкі, што нельга чалавеку забараніць размаўляць і пісаць на той мове, на якой ён хоча. Калі хтосьці чытае газету "Наша Ніва", часопіс "Arche", дык наўрад ці іх будуць забараняць. Проста ўсе будуць ведаць, што мова гэтых выданняў несапраўдная, неўжываная. Абмежаваць доступ да СМІ, інтэрнета немагчыма. Мы перажываем у першую чаргу за дзяцей. Чытаючы розныя газеты, а потым здаючы тэсты, яны павінны ведаць, як будзе пісацца тое ці іншае слова афіцыйна", — сказаў У.Здановіч.

Сяргей КАРАЛЕВІЧ.

НАБАЛЕЛА

Не ўсё яшчэ страчана

Зрэдку ўключаючы БТ і прагледзеўшы некалькі праграм кшталту "Песні года", "Еўрафэсту", рускамоўную "Павлинку", якую, лічаць "наверсе", беларусы па-беларуску чамусьці "не зразумеюць", мяне агортвае жах і паўстае пытанне: дзе мы жывём? І ці наша гэта краіна? А мо гэта ўжо расійская глыбінка ці хутчэй украіна, бо на тэлебачанні і гутаркі, і песні не на нашай мове. І ў дзяржаўных, навучальных установах -- тое ж самае. З кожным днём узмацняецца ўражанне, што я ў чужой, а не ў сваёй краіне.

Хіба ж не абсурд? Калі хто адважваецца на сваёй зямлі карыстацца мовай тытульнай нацыі, дык на яго скоса паглядаюць як на "ворага народа", а то і судзяць "за нецэнзурную лаянку". Чаму беларускамоўны чалавек павінен адчуваць сябе ў Беларусі, як у гета? Разумею: царызм і бальшавікі ў свой час знішчылі эліту нашай нацыі. Але ж выраслі новыя пакаленні. Кажуць, яны вельмі адукаваныя ў параўнанні з многімі другімі народамі. Але ж у ніводнай краіне свету ні адзін народ не гаворыць на чужой мове.

Можа, гэта звязана з выміраннем вёскі, уцёкамі сялян у гарады, дзе яны становяцца паўнавартаснымі гараджанамі толькі ў трэцім пакаленні? Але пры такой моўнай палітыцы, як сёння ў нібыта суверэннай краіне, трэцяе пакаленне ўжо не будзе беларускім. Не кажучы пра чацвёртае, пятае і г.д. Тады што, мяняць назву краіны? Хаця, можа, яна ўжо ўціхую і зменена, толькі аб тым пакуль маўчок. З гэтае нагоды актуальна меркаванне Зянона Пазьняка аб паўзучай унутранай акупацыі з мэтай асіміляцыі, "ціхага" аншлюсу... Нізкая самасвядомасць і рабская псіхалогія, прымірэнне з непрымірымым, філасофія "чаркі і скваркі", "мая хата з краю, неяк жа будзе..." выхоўваюць не грамадзян, а безаблічных насельнікаў. Няўжо век рабамі быць? Давайце, шаноўныя чытачы "Народнай волі", разам над тым памазгуем. Мы ж -- на парозе галоўнага нашага свята -- Дня Волі. 25 сакавіка адзначым 90-годдзе абвяшчэння Беларускай Народнай Рэспублікі, якая сталася падмуркам незалежнай Рэспублікі Беларусь. Няўжо згубім той неацэнны скарб, які здабывалі продкі цаной уласнай крыві, уласных жыццяў?

Але не ўсе скарыліся, ёсць у нас цудоўныя, нацыянальна свядомыя пісьменнікі, мастакі, музыкі. Дзякуй Богу, побач са старэйшымі паўстаюць маладыя патрыёты, лепшыя з нашай моладзі. Не ўсё яшчэ страчана!

Жыве Беларусь!

Мікалай КУКСО.
Жыхар г/п Івянец
Валожынскага раёна.

ПАЗІЦЫЯ

Далучаю свой голас у падтрымку купалаўскай «Паўлінкі»

Падзяляю пазіцыю У.С.Унгура, аўтара артыкула "Абаронім "Паўлінку!" ("НВ", 31 студзеня 2008 г.).

Спачатку, калі пачула ў рэкламе, што будзе дэманстравацца тэлевізійны мюзікл "Паўлінка-new", гэта мяне зацікавіла. Уключыла праграму АНТ. Але вельмі хутка адчула не толькі расчараванне, а нават і бязмежнае абурэнне, ад якога мяне проста калаціла. Далей глядзець не магла: нервы не вытрымалі, вымушана была выключыць тэлевізар.

Гэта ж трэба дайсці да такога здзеку з купалаўскага шэдэўра! Хто вам дазволіў, спадары "геніяльныя прачытальнікі пасучаснаму", зневажаць Я.Купалу і нацыянальную годнасць беларусаў? Шкада, што за такія "творчыя адкрыцці" нельга прыцягнуць да адказнасці. Але, як сказаў М.Ю.Лермантаў, "есть божий суд". Неабходна стварыць і адпаведную грамадскую думку вакол гэтай ганебнай з'явы, калі ў саміх "стваральнікаў" няма не толькі сумлення, але і наогул нічога святога.

Магчыма, скажуць сваё слова акцёры-купалаўцы, пісьменнікі, журналісты, тэатральныя крытыкі -- усе, хто неабыякавы да спадчыны вялікага Песняра і Прарока. Магчыма, падключыцца ГА "Таварыства беларускай мовы". Прапаную распрацаваць невялікі тэкст-бланк і змясціць яго ў "Народнай волі", каб можна было сабраць у абарону "Паўлінкі" подпісы тых, хто таксама абураны. Асабіста я ахвотна падключылася б да гэтай акцыі. Так і хочацца крыкнуць: "Беларусы, прачніцеся, летаргічны сон занадта зацягнуўся! Можа быць позна!"

Ірына Аляксандраўна ПРЫЛІШЧ.

Мінск.

МНЕНИЕ

Пусть бы их сердца бились тут, в Беларуси

Здравствуйте, уважаемая редакция!

Хочу высказать свое мнение о лидере БНФ Зеноне Позьняке и его жене Галине. То, что она пишет в своей книге, я это видела своими глазами. Приезжала на митинги в Минск, сидела на железнодорожных путях в Орше... В то время, когда Горбачев дал свободу, с коммунистами бороться было легче, чем сейчас с этой властью. А где теперь Позьняк и его жена? В Америке. Вот здорово! Анатоль Лебедько сидит на Окрестино, ему ломают ребра, Козулин томится в тюрьме, а они пребывают за границей, а "сэрцы іх б'юцца дзеля яе". Пусть бы их сердца бились тут, в Беларуси, так может было бы больше пользы для общего дела.

Милиция хватает инакомыслящих, сумасшедшими штрафами поднимает экономику государства, цены на продукты растут в магазинах каждый день. А они пишут книги "аб адраджэнні Беларусі". Не хочу даже читать...

Р.Е.ТРОЯНОВА.

г.Орша.

Народная Воля http://www.nv-online.info
21 ЛЮТАГА 2008 г.

События в мире: европейский взгляд

Назарбаев объявил мораторий на проверки малого и среднего бизнеса

Об этом, как сообщает ИА "Казинформ", он заявил на расширенном заседании правительства.

По словам Назарбаева, такой режим будет действовать до тех пор, пока механизмы проверок, а также разрешительные процедуры не будут упорядочены. Он также уточнил, что мораторий не будет распространяться на те отрасли, которые касаются "безопасности граждан", в частности, пищевую и лекарственную.

В начале февраля, выступая с ежегодным посланием к народу, Назарбаев поручил правительству снизить административную нагрузку на бизнес. Он заявил, что количество проверок предпринимателей, которые проводят государственные органы, должно быть уменьшено. Кроме того, он выступил за сокращение штатной численности этих органов.

Президент, которого цитировал "Интерфакс", напомнил, что мораторий на проверки предпринимателей действовал в республике несколько лет назад. "В результате бизнес стал лучше работать и налогов стал больше платить", — сказал Назарбаев.

ЦИТАТА

Владимир ПУТИН:

«Однажды взобравшись в какое-то начальственное кресло, считать, что оно должно принадлежать тебе пожизненно, до гробовой доски, это абсолютно неприемлемо»

— У меня не было соблазна остаться на третий срок. Никогда. С первого дня работы в качестве президента Российской Федерации я сразу решил, что не буду нарушать действующую конституцию. Эту "прививку" я получил, еще работая с Анатолием Александровичем Собчаком. И я считаю, что это очень важный сигнал обществу вообще: все должны соблюдать действующее законодательство, начиная с главы государства.

Я считаю, что это принципиальный вопрос. Он не носит технического характера. Конечно, мне хочется работать. Но такая возможность есть. Вы знаете. Разные люди склонны западать на разные вещи. Кто-то попадает в зависимость от табака, кто-то, прости Господи, от наркотиков, кто-то... становится зависимым от денег. Говорят, что самая большая зависимость — от власти. Я этого никогда не чувствовал. Я вообще никогда не был зависимым человеком от чего бы то ни было. Я считаю, что если Господь дал мне такое счастье — поработать на благо моей страны, связь с которой я всегда очень ощущал и ощущаю, то надо быть благодарным уже за это. Это само по себе является большой наградой. Выковыривать для себя еще какие-то награды или рассчитывать и считать, однажды взобравшись в какое-то начальственное кресло, что оно должно принадлежать тебе пожизненно, до гробовой доски, это абсолютно неприемлемо. Россия должна быть демократическим и правовым государством, а это значит, что все ее граждане, включая первых лиц, должны жить по закону.

ДИПКУРЬЕР

Эдминас БАГДОНАС:

«Диалога Беларуси с Брюсселем не получилось»

16 февраля Республика Литва отметила 90-летие восстановления независимости. Государственный праздник стал поводом для встречи Чрезвычайного и Полномочного посла Литвы в Беларуси Эдминаса Багдонаса с журналистами. Дипломат напомнил, что год назад практически в это же время он приступил к своим обязанностям в Минске. "Данная пресс-конференция — это почти годовой отчет о проделанной работе", — заметил Эдминас Багдонас и предложил журналистам задавать вопросы.

«Литовцам нужны визы только для поездок в Беларусь и Россию»

С 21 декабря прошлого года Литва стала членом Шенгенского соглашения. Теперь, чтобы поехать в соседнее государство, белорусам надо открывать шенгенскую визу, которая стоит 60 евро. Однако очереди за получением визы в литовском посольстве по-прежнему существуют.

— В январе наше посольство выдало около 3 тысяч шенгенских виз, — рассказал Эдминас Багдонас. — В день выдаем около 200 виз, 30 процентов виз — бесплатные.

Чтобы виза для белорусов была не 60 евро, а меньше, нужен диалог с Брюсселем. На мой взгляд, этот диалог не получился. Прямой диалог фактически не идет. Когда нет желания, тогда нет и диалога. А будут только взаимные обвинения. Диалог — это единственный выход в развитии отношений, он необходим. И я считаю, это мое личное мнение, что Беларуси этот диалог необходим. Надо искать пути понимания. Когда Литва хотела стать членом Европейского Союза, так мы, простите, не вылазили из Брюсселя. Перед нами закрывали дверь, мы входили через другую. Там нас не понимали. Мы выясняли, почему не понимают. И был диалог по всем направлениям.

Я горжусь тем, что мы вошли в Шенген, литовцы могут свободно передвигаться по странам Европы. Только с двумя европейскими странами — Беларусью и Россией — у Литвы визовый режим. Я не могу сказать, что белорусы снизили цены для литовцев. Посмотрите на сайте белорусского посольства в Литве. Годовая белорусская виза стоит 260 долларов. Посещать Беларусь могут только богатые бизнесмены. Простым жителям делать это проблематично.

«Белорусские чиновники возвели шлагбаум перед литовскими инвестициями»

Эдминас Багдонас отметил, что в течение 2007 года товарооборот между Беларусью и Литвой увеличился на 36 процентов и составил 1млрд 160 млн долларов. Клайпедский порт более чем на 20 процентов загружен белорусскими товарами. Работают одиннадцать приграничных переходов. Однако, по мнению дипломата, резервы по улучшению товарооборота огромные.

— Наши компании готовы прийти в Беларусь с чистым, легальным капиталом, — подчеркнул дипломат. — Что уже создано в Литве, можно создать и в Беларуси. И это будут не миллионы инвестиций. 2-3 миллиарда евро могли бы войти в белорусский рынок. Что мешает?

Литовским компаниям, концернам, инвестиционным группам приходится преодолевать бюрократический шлагбаум. Проектов много, но они находятся в шкафах и столах чиновников горисполкомов, облисполкомов, различных управлений и т.д. Имеется и недоверие со стороны литовцев. Потому что есть примеры, которые не позволяют уверенным шагом вкладывать инвестиции в белорусский рынок.

Два года существует проект литовской компании УБИГ по строительству многофункционального комплекса на базе столичного стадиона "Трактор". Стоимость этого инвестиционного проекта оценивается в 320 миллионов долларов. Чтобы проект окупился, надо еще построить несколько жилых домов, а получить разрешение очень сложно. За два года проект не сдвинулся с места.

Сегодня за белорусским шлагбаумом находится 2—3 млрд литовских инвестиций.

Эдминас Багдонас подчеркнул, что литовское посольство заинтересовано в том, чтобы как можно больше литовцев приезжали в Беларусь как туристы. Дипломат убежден, что кроме Национальной библиотеки в Беларуси есть очень много достопримечательностей, интересных для литовцев. В частности — исторических мест. *"Мы будем создавать видеоролики,* — заметил дипломат, — *которые будут рассказывать о былых местах Великого княжества Литовского — Мире, Несвиже, Новогрудке, Лиде".*

Ольга ГРИНЕВИЦКАЯ.

КАЛЕЙДОСКОП

79 лет доставляли поздравительную открытку

Поздравительная открытка в США достигла адресата спустя 79 лет, сообщает агентство Ассошиэйтед Пресс.

Открытку с единственным словом "Поздравления" некой "Мисс Маргарет Макдоналд" отправили из Йеллоустонского национального парка в Бостон. Имя отправившего не известно.

Американец, в чей почтовый ящик пришла открытка, датируемая июнем 1929 года, был очень удивлен такой находке. Он подтвердил, что когда-то по этому адресу действительно проживала семья Макдоналд, но о ней давно ничего не известно.

Американская почта не смогла объяснить, почему ей потребовалось так много лет, чтобы доставить открытку по адресу.

Метро превратится в сказочное подземелье

По Кольцевой линии Московского метрополитена в мае этого года начнет курсировать необычный поезд. Состав "Читающая Москва" будет расписан изображениями героев и отрывками из русских и зарубежных классических произведений.

Это один из проектов одноименной программы, которая задумана, чтобы прививать горожанам любовь к чтению. Каждый вагон будет отвечать определенной литературной тематике, в них не найдется места рекламе.

На стенах первого вагона москвичи смогут прочесть отрывки из былин "Илья Муромец и Соловей-Разбойник", "Добрыня и Змей" и увидеть персонажей народных сказок — Колобка, Царевну-Лягушку, Ивана-Царевича.

Второй вагон будет посвящен произведениям русских классиков. Проехав несколько станций, школьники смогут познакомиться с "Ревизором" Гоголя, "Записками охотника" Тургенева, "Маскарадом" Лермонтова и другими произведениями школьной программы.

Третий вагон порадует любителей книг о животных и природе, передает РИА Новости. Здесь пассажиры увидят Лягушку-Путешественницу из сказки Гаршина, уточку Серую Шейку — героиню повести Мамина-Сибиряка и других персонажей.

Каждый вагон оборудуют специальными ящиками, в которые положат буклеты с последними книжными и журнальными новинками, передает НТВ.

Церковный роман

Настоятель англиканского храма Иисуса Христа в Снодланде в графстве Кент Кэнон Джим Типп бежал вместе со своей возлюбленной, викарием той же церкви, Элейн Нортерн, сообщает сайт This is London.co.uk. По словам прихожан церкви, парочка скрывается на нанятой ими частной квартире.

62-летний священник женат уже более 40 лет и имеет двоих детей. Его любовница, Элейн Нортерн, недавно отпраздновала тридцатилетний юбилей свадьбы со своим законным мужем Майклом. У нее четверо детей.

Женщина пришла в храм Иисуса пять лет назад и там познакомилась с настоятелем Типпом.

Диоцез Рочестера, к которому относится церковь Иисуса Христа, распространил заявление, осуждающее поступок священника и викария. Епископ Рочестерский рассмотрит вопрос о запрете обоим служить в любом англиканском приходе.

Мао Цзедун предлагал американцам 10 миллионов китайских женщин

Об этом свидетельствуют рассекреченные исторические документы, сообщает агентство AFP.

Предложение китайского лидера было озвучено в 1973 году во время затянувшейся за полночь беседы с американским политиком Генри Киссинджером, который в то время был советником президента Никсона по национальной безопасности. Мао посетовал на плохое состояние торговли между двумя странами и заявил: "Китай — очень бедная страна; все, что у нас есть в избытке, — это женщины".

Китайский лидер предложил перевезти излишек китаянок в США, заметив, что "благодаря этому вы поймете, как нам тяжело". Участники встречи отреагировали на слова Мао Цзедуна смехом, а Генри Киссинджер не принял предложение.

Невеста скончалась во время собственной свадьбы

Во Флориде невеста скончалась во время танца со своим женихом на собственной свадьбе, передает AP.

36-летняя Ким Сьестром пожаловалась будущему супругу на легкое головокружение, после чего потеряла сознание. Жених решил, что Ким, страдавшей диабетом, нужна инъекция инсулина, однако через час женщина умерла от болезни сердца.

Сьестром работала учительницей начальных классов в одной из школ Флориды, где и проходила церемония бракосочетания. Ни гостям на свадьбе, ни врачам из близлежащего госпиталя ничего не удалось сделать, чтобы спасти жизнь невесте.

По словам родственников, в связи с диабетом у Сьестром уже были проблемы с сердцем около десяти лет назад.

И ветер, и солнце

Альтернативная энергетика в США развивается бурными темпами. По словам Рэнди СВИШЕРА, исполнительного директора Американской ассоциации по использованию энергии ветра, в 2007 году эта отрасль энергетики расширилась на 45%, закрепив в ней лидерство США за последние три года.

"Это уже третий рекорд в истории ветряной индустрии, — говорит Рэнди Свишер. — Минувший год ознаменовался просто фантастическими успехами. Судите сами: с помощью ветра было выработано более 5244 мегаватт электроэнергии, т.е. в два раза больше, чем в 2006 году".

Ветряные турбины производят 30% всей альтернативной электроэнергии. Существенно расширилась в минувшем году и солнечная энергетика. Рон Реш — председатель Ассоциации по использованию солнечной энергии.

"2007 год, — говорит он, — стал для нас рекордным. В США были установлены новые солнечные батареи на 314 мегаватт. По сравнению с 2006 годом, объем производимой электроэнергии возрос на 125%".

Использование геотермической энергии — энергии пара и подземных вод — увеличилось по сравнению с 2006 годом на 40%. Это способствовало созданию новых рабочих мест во всех регионах страны.

По мнению экспертов, быстрое развитие альтернативной энергетики стало возможным благодаря поддержке, оказываемой экологически ориентированным проектам на уровне штатов. Однако закрепить достигнутые успехи можно лишь с помощью изменений в федеральном законодательстве и, в частности, в федеральной налоговой политике, сообщает "Голос Америки".

ФОТОВЗГЛЯД

В паспорте этой женщины стоит дата рождения — 00.00.1888. Живет 120-летняя старушка на севере Израиля.

Создана партия противников абортов

В Италии создана новая партия "Про-Вита", которая ставит своей целью добиться запрета на аборты в стране, передает Euronews. Основал ее влиятельный журналист Джулиано Феррара, который в декабре выступил с предложением ввести мораторий на аборты.

По оценкам наблюдателей, за новую партию могут проголосовать 4% избирателей, а ее создание рискует внести раскол как в лагерь правоцентристов, так и в ряды левоцентристов. Говорит Роси Бинди, член Демократической партии: "Я всегда последовательно выступала в защиту материнства и жизни с самых первых мгновений, и именно поэтому мне бы не хотелось, чтобы такими вещами манипулировали в ходе избирательной кампании".

Закон, разрешающий аборты на сроках до 3 месяцев, был принят в Италии в 1978 году. В последние годы в этой традиционно католической стране активизировались противники абортов, и эта тема стала одной из ключевых в ходе избирательной кампании. Наиболее последовательно право на аборт отстаивают левоцентристы.

Выборы в Италии пройдут 13 апреля.

План Фраттини

Комиссия ЕС собирается значительно ужесточить контроль на внешних границах Евросоюза.

Одобрен план соответствующих мер, с которым журналистов познакомил комиссар ЕС по вопросам юстиции Франко Фраттини. Основой будущей системы пограничного контроля должен стать новый общеевропейский электронный регистр въезда и выезда.

Начиная с 2015 года все прибывающие в Евросоюз из третьих стран и убывающие обратно будут проходить специальную регистрацию на одном из почти 1800 КПП. С них будут снимать биометрические данные, такие как электронные отпечатки пальцев или результат сканирования радужной оболочки зрачка. Эти сведения будут заноситься в центральный ре-

гистр вместе со сроком годности въездной визы.

Тем самым значительно проще станет вылавливать тех, кто по истечении этого срока не выезжает из Евросоюза, а переходит на нелегальное положение. По некоторым оценкам, около половины нелегалов, находящихся в тех или иных странах ЕС, въехали по туристической визе и просто остались.

По словам Франко Фраттини, ЕС намерен "быть строгим, когда речь идет о защите и безопасности граждан Евросоюза, и одновременно способствовать тому, чтобы законопослушные граждане третьих стран, въезжающие в ЕС, также смогли вкусить плоды свободы передвижения".

Облегчения предусмотрены для тех, кто часто бывает здесь по делам или навещает родственников. Для таких категорий путешественников, возможно, будет создана специальная электронная система визовой регистрации, которая заменит привычную практику получения виз в консульских отделах.

Кроме того, план Еврокомиссии предусматривает использование самой современной аппаратуры слежения за положением на внешних границах ЕС — спутников и беспилотных летательных аппаратов, оборудованных приборами ночного видения. "Мы не можем допустить, чтобы у мафии, контрабандистов, торговцев людьми или террористов техника была лучше, чем у нашей полиции", — заявил Фраттини.

Спутники и беспилотные самолеты смогут присматривать и за обширной зоной на той стороне границы ЕС, включая открытое море и прибрежные районы третьих стран. Такую технику предполагается применять главным образом на восточных и южных рубежах "европейской крепости".

Чтобы стать реальностью, план Фраттини должен получить санкцию Европарламента и быть одобрен во всех странах — членах ЕС. Споры неизбежны, в первую очередь об охране личных данных и предстоящих многомиллиардных расходах на новую пограничную технику, подчеркивает "Немецкая волна".

Верховный суд занялся длинными усами

Верховный суд Индии потребовал от государственной авиакомпании дать разъяснения, почему один из ее стюардов был отстранен от полетов за ношение слишком длинных усов.

В 2001 году компания Indian Airlines отстранила от полетов Виктора Джойната Де после того, как стюард отказался сбрить свои пышные, закрученные кверху усы. Суд низшей инстанции тогда признал действия авиакомпании законными. Согласно внутренним правилам Indian Airlines, все члены экипажа должны быть гладко выбриты.

Позволительны лишь аккуратно подстриженные усы. Однако эти ограничения не распространяются на служащих-сикхов, чья религия предписывает носить тюрбан, длинные волосы, бороду, усы.

"Как можно отстранить от работы человека из-за размера его усов?" — возмущаются судьи Верховного суда. Главным аргументом авиакомпании в свою очередь является забота о здоровье своих клиентов, ведь именно стюарды разносят еду пассажирам.

Когда Виктор Де, проработавший в авиакомпании более 20 лет, был отстранен от полетов, официальный представитель компании сослался на внутренние правила, подчеркнув, что длинные усы могут быть просто негигиеничными, а некоторые пассажиры будут обеспокоены, увидев такую буйную растительность на лице одного из стюардов.

Сам же Виктор Де гордится своими усами, которые за 25 лет разрослись на его обе щеки. "Я никогда не хотел их укорачивать, — сказал стюард. — Когда я работал в авиакомпании, мои усы привлекали восхищенные взгляды как в небе, так и на земле".

Виктор Де является членом знаменитого лондонского клуба Усатых мужчин, который и вступился за его права после отстранения от полетов, передает Би-Би-Си.

Народная Воля http://www.nv-online.info
21 ЛЮТАГА 2008 г.

Галіна Пазьняк

Беларусь у сэрцы

(Працяг. Пачатак у №№7—10, 13—14, 17—18, 21—22.)

ГАРВЫКАНКАМ

Мая пасада сакратара дэпутацкай Камісіі па адукацыі не была "вызваленай" і не пазбаўляла ад "асноўнай" працы. З 1993 года, калі я стала інспэктарам Гарвыканкама па выкананьні Закона аб мовах, я думала, што пасада дасьць мне магчымасьць шмат што зрабіць у справе адраджэньня беларускай мовы ва ўладных структурах.

Але гэтую пасаду ўвялі, як я цяпер разумею, фармальна, па распараджэньні Саўміна, каб для грамадзкасьці была толькі відочнасьць выкананьня Закона аб мовах. Бо не было прынята ніводнага рашэньня, пастановы ці загада пра санкцыі да чыноўнікаў — парушальнікаў Закона.

Калі я прыступіла да працы, высьветлілася, што я ня маю ніякіх правоў на самыя мінімальныя санкцыі ўзьдзеяньня, і функцыі мае (па задумцы Саўміна) зводзіліся толькі да "ўгаворваньня" чыноўнікаў пераходзіць на дзяржаўную мову. Каб ня мой дэпутацкі статус (тут я ўжо патрабавала, не баючыся), то нічога істотнага ўвогуле зрабіць на гэтай пасадзе было б нельга. Таму ў такой бяспраўнай сітуацыі я старалася высіцнуць усё магчымае і з "пасады", і з "дэпутацтва", каб справа вяртаньня беларускай мовы ў дзяржаўны ўжытак рухалася. Мая праца ў дэпутацкай Камісіі па адукацыі якраз спалучалася з новай пасадай.

У Гарвыканкаме былі наладжаны курсы беларускай мовы, пасьля сканчэньня якіх чыноўнікі ўжо ня мелі адгаворкі, што ня ўмеюць чытаць-пісаць па-беларуску.

Ніякага вопыту інспэктарскай работы па пераводзе чынавенства на дзяржаўную мову ў мяне не было, я пачынала, абапіраючыся на свае пэдагагічныя навыкі і ўяўленьні, і разьлічвала на падтрымку свайго непасрэднага начальніка — намесьніка старшыні Гарвыканкама А.Сасноўскага.

Ён выклікаў мяне да сябе з папярэднім плянам работы. Мы яго абмеркавалі, і спадар Сасноўскі даў мне заданьне ісьці ў Гарадзкое ўпраўленьне, дзе распрацоўваюцца пляны-мапы горада, раёна і г.д. (назву Упраўленьня ня памятаю). "Пачніце з (тут называецца прозьвішча чыноўніка) і пастарайцеся яго пераканаць, што ўся дакументацыя павінна быць па-беларуску", — сур'ёзна сказаў А.Сасноўскі.

Я таксама з усёй адказнасьцю накіравалася выконваць такое трохі дзіўнае даручэньне. Зайшоўшы ў кабінет, я ўбачыла сытага маскоўца, які глядзеў на мяне сальнымі вачыма з вышыні свайго "крэсла".

Пачалася гаворка, і я адразу адчула моцны супраціў і нежаданьне сур'ёзна абмяркоўваць моўнае пытаньне. Але гэта было маё першае заданьне, і пачынаць з патрабаваньняў, з рэзкай гаворкі не хацелася. Я вырашыла яго пераканаць. Мы прагаварылі гадзіны дзьве-тры, але пераходзіць на дзяржаўную мову і весьці справаводзтва па-беларуску ён усяроўна не згадзіўся. Я вярнулася ў кабінет А.Сасноўскага расчараваная, але ён мяне супакоіў, падбадзёрыў і сказаў, каб я не расстройвалася, што ўсё напрадзе.

Толькі праз нейкі час, разабраўшыся ў сістэме адносінаў Гарвыканкама (ад якой раней я была вельмі далёкая), мне стала зразумела, што Сасноўскі паслаў мяне да свайго падначаленага, якога трэба было не ўгаворваць, а перадаць загад і тэрміны выканаьня. Са мной спадар Сасноўскі проста згуляў злы жарт, карыстаючыся маім няведаньнем структуры Гарвыканкама і сістэмы службовага падпарадкаваньня.

Другое маё службовае заданьне таксама мела пад сабой пэўную каверзу. Спадар Сасноўскі выклікаў мяне да сябе і паведаміў, што ў горадзе нядаўна ўтвораны Анімацыйны цэнтар. "Чым яны там толькі займаюцца! Яны распаўсюджваюць парнаграфію ў выглядзе мультфільмаў!" — абураўся спадар Сасноўскі і даручыў мне як інспэктару Гарвыканкама добра праверыць іхную працу, зрабіць выразныя высновы, "каб не распаўсюджвалася ўсялякая непрыстойшчына" (такім чынам ён стараўся сфарміраваць маё нэгатыўнае стаўленьне да беларускіх аніматараў).

Я патэлефанавала ў Цэнтар аб сваім візіце. Мяне сустрэлі вельмі насцярожана, як чарговага душыцеля. Я іх не пераконвала, сказала толькі, што хачу пазнаёміцца з усёй іхняй прадукцыяй, каб зрабіць аб'ектыўныя высновы.

Мне паказалі ўсе фільмы, якія былі на іхнай студыі, у тым ліку і поўнамэтражны фільм па матывах "Дэкамэрона". Уражаньні мае былі вельмі вялікія. Ніякай пошласьці я ня ўбачыла. Гэта было таленавіта і з бліскучым гумарам. А іхныя казкі-мультфільмы, на маю думку, перамаглі б (і перамагалі!) на любых міжнародных конкурсах. Я ўбачыла, што тут працуюць сапраўдныя мастакі найвышэйшага прафэсійнага ўзроўню, што іхныя фільмы маюць сусьветны мастацкі ўзровень. Чаму ж мяне скіроўваюць на тое, каб маімі рукамі (рукамі БНФ) задушыць гэтую крыніцу анімацыйнага мастацтва на Беларусі — задавала я сабе пытаньне.

Я стала разьбірацца ў гісторыі Цэнтра, і спадар Алег Белавусаў, кіраўнік (дарэчы, у 1989—1990 гг. сябра Сойму БНФ і адзін з заснавальнікаў "Мартыралогу Беларусі"), расказаў мне, што будынак (былы дзіцячы садок за "плячыма" крамы "1000 дробязяў") яны атрымалі таму, што ён быў прызнаны не падлягаючым аднаўленьню — у такой ступені ён быў зруйнаваны. Горад мусіў бы яго толькі зьнесьці. Толькі таму будынак аддалі аніматарам, паставіўшы ўмову адбудовы памяшканьня ў пэўныя тэрміны.

Дзеячы Цэнтру выканалі ўмову. Грошы на аднаўленьне былі патрачаныя імі велізарныя, але цяпер Цэнтр выглядаў, як цудоўная сядзіба-маёнтак, ды яшчэ ў цэнтры Менска.

Неўзабаве нейкі чыноўнік праязджаў уздоўж адноўленай сядзібы беларускай анімацыі, якая зрабіла на яго незвычайнае ўражаньне. Пасьледаваў адпаведны зварот у Гарвыканкам. Ня ведаю, аб чым там размаўлялася, што каму абяцалася, але ў Гарвыканкаме было вырашана сядзібу ў аніматараў адабраць.

"Напярэдзе вялікая праца, нас ужо ведаюць у ЗША, нам дапамогуць стаць на ногі, мы выжывем, калі вы нас не "зарэжаце", — сказаў мне спадар Белавусаў.

Я паабяцала яму абавязкова прывезьці сваю дакладную запіску (вынік "праверкі") на імя сп.Сасноўскага (абяцаньне сваё я, безумоўна, выканала).

Што ж, я добра разумела, што пастаўлена на вагі існаваньне беларускай анімацыі, якая была вышэй за расейскую і прафэсіяналізмам, і мастацкім узроўнем, і высокім густам, разумела сваю адказнасьць у гэтым, таму да напісаньня справаздачы сваёй праверкі аднеслася сур'ёзна і зрабіла вельмі разгорнутую дакладную запіску (аб'ёмам каля дзесяці друкаваных старонак), падрабязна спыніўшыся і на так занепакоіўшым сп.Сасноўскага "Дэкамэроне", абгрунтавала яшчэ і неабходнасьць падтрымкі Цэнтру анімацыі ад дзяржавы.

Напэўна, гэта выглядала пераканаўча, бо праз нейкі час, прачытаўшы маю справаздачу, намесьнік старшыні Гарвыканкама сп.Сасноўскі ня выклікаў мяне да сябе (што звычайна прынята), а сам прыйшоў у наш з В.Кузьміч кабінет са свайго трэцяга паверху на наш чацьвёрты. Ён быў пад такім уражаньнем, што я нават разгубілася. "Галіна Фёдараўна, мне яшчэ ніколі падобных дакладных запісак, такіх вялікіх і абгрунтаваных, ніхто не пісаў. Вы мяне пераканалі, вы малайчына", — хваліў ён мяне. Мне было трохі дзіўна, бо нічога "звыш" я там не напісала, проста пастаралася абгрунтаваць свае думкі як навуковец, выкарыстоўваючы пэўныя аргуманты і спасылкі, чым, напэўна, і абяззброіла свайго начальніка. Звычайна ж такія дакуманты пісаліся сухой канцылярскай мовай і насілі фармальны характар, тым больш ведаючы "ўстаноўку" начальства.

З іншага боку, гэта сьведчыла пра тое, што спадар Сасноўскі ня быў злосным душыцелем усяго нацыянальнага. Ён быў звычайным савецкім чыноўнікам, які выконваў загады зьверху, але ўплываць на яго калі-нікалі на тыя часы было магчыма. Гэта ж быў чыноўнік-выканаўца. (Пройдзе час, і спадар Сасноўскі будзе выконваць зусім іншыя распараджэньні зьверху. Я тады буду ўжо ў эміграцыі ў Варшаве, і буду цяжка перажываць ягоныя крокі (і ўсяго чынавенства) супраць беларушчыны. Праз нейкі час, як мне казалі, беларускі Анімацыйны цэнтар рэжым "задушыў" і сядзібу адабраў.)

***

Інфляцыя 90-х гадоў цяжка перажывалася нашымі грамадзянамі. Расло беспрацоўе, у крамах не было прадуктаў і іншых тавараў, на асноўныя прадукты (масла, цукар, грэчка, макарона і іншыя) Саўмін увёў талоны. Гэтыя тавары прадаваліся лімітавана і па талонах на кожны месяц, што спараджала ў людзей няўпэўненасьць у заўтрашнім дні, і яны скуплялі ўсё, што "можна", нават калі нешта было і непатрэбнае. (Напрыклад, талоны на гарэлку "атаварвалі" і тыя, хто яе й не ўжываў — дзейнічаў агульны псіхоз.)

І толькі чыноўнікі выкарыстоўвалі сваё службовае становішча для ўласнага ("дзікага") абагачэньня. Знаходзячыся на дзяржаўнай пасадзе, яны бралі велізарныя крэдыты "на ўсё жыцьцё" і, дзякуючы страшэннай інфляцыі, маглі іх цалкам выплаціць за некалькі месяцаў. (Такія крэдыты просты чалавек узяць, зразумела, ня мог.) Вакол беларускіх гарадоў, як грыбы, пачалі вырастаць гмахі намэнклятуры. Разбудоўваюцца так званыя "царскія вёскі". Але ж не дарэмна гаворыцца: калі Бог хоча каго пакараць, то пазбаўляе розуму.

Неяк да нас у кабінет зайшла загадчыца аднаго з аддзелаў Гарвыканкама і падзялілася сваёй "бядой". Яна, як і ўсе "разумныя людзі", узяла крэдыт на пабудову чатырохпавярховага "катэджу" пад Менскам. (Маўляў, усе кругом будуюць катэджы, дык што ж я горай за іншых?) Яна прадала дзьве свае дачы — два цудоўныя драўляныя дамы на беразе рэчкі ў цудоўным месцы. (Думала: "Навошта мне тая старамодная "старызна", калі будзе катэдж?") Катэджмаёнтак пабудавала, але ён аказаўся нерэнтабельным, бо толькі ацяпленьне цаглянага гмаху выцягвала б усе грошы. Падумаць пра гэта заранёў у чыноўніцы не хапіла кемлівасьці. Так і стаяў гэты пусты і нікому не патрэбны гмах, як і сотні іншых, — жудасны помнік закапаных народных грошай, вынік так званай "гайдараўскай" рэформы. І прадаць немагчыма, і грошы ня вернеш (і два цудоўныя дамы страчаны). Так сквапнасьць за кошт народа абярнулася ўпадкам для нашай чыноўніцы.

ЧЫНОЎНКІ

Чыноўнікі Гарвыканкама як быццам баяліся гаварыць на роднай мове, і сп.Сасноўскі таксама прадаўжаў гаварыць па-расейску. Аднаго разу на нейкай гарадзкой імпрэзе яму далі слова. Я была прыемна ўражана, што ён гаворыць на добрай беларускай мове. Цікава, што і гаварыў якраз разумна, талкова, не параўнаць зь ягонымі прамовамі па-расейску. Дык вось жа — трэба выслужыцца перад рэжымам.

У цэлым у нас склаліся паважлівыя адносіны. Аб гэтым гаварыў нават такі "сьмешны" для нас факт. У Філярмоніі адбывалася нейкая дзяржаўная ўрачыстасьць, і мы з Вольгай Кузьміч як супрацоўнікі Гарвыканкама павінны былі прысутнічаць. Мы зьбіраліся даехаць ў Філярмонію на мэтро, але калі выйшлі з Гарвыканкама, то сутыкнуліся са спадаром Сасноўскім, і ён запрасіў нас паехаць разам зь ім у службовым аўтамабілі. Гэта было вынікам якраз асабліва паважных адносінаў, бо (аказваецца) было не прынята, каб падначаленыя на імпрэзу ехалі ў машыне з начальнікам.

Аднаго разу сп.Сасноўскі рашыў пахваліцца і паказаў мне некалькі фатаграфіяў. Відаць было, што ён імі вельмі ганарыцца. "Паглядзіце, Галіна Фёдараўна, зь якімі людзьмі я спадобіўся сфатаграфавацца!" — з захапленьнем казаў ён. Я падумала, што, ну, ня менш, як зь нейкім Народным пісьменьнікам Беларусі ці заслужаным беларускім дзеячом, вучоным, вядомым гісторыкам, мастаком, артыстам — ну, ужо й не прыдумаю, з кім.

Я глянула на фатаграфіі і ўбачыла рускага намэнклятурнага прэм'ера Чарнамырдзіна і К., а побач зь імі — нашага Сасноўскага. Гэта быў здымак з тых часоў калі п'яны Кебіч цалаваўся з п'яным Чарнамырдзіным (а газэта "Свабода" зьмясьціла той гідкі пацалунак п'яных). Расчараваная, я толькі ўздыхнула. Ворагі, якія пазьней, у 1996-м, каб уратавацца прарасейскі рэжым Лукашэнкі нахабна прыпхнуцца ў Менск, каб нашкодзіць беларусам, а беларускі чыноўнік ледзь ня страціў прытомнасьць ад "ахапіўшых пачуцьцяў" быць прыстаўленым да акупанцкай нагі... "Эх, спадар Сасноўскі, спадар Сасноўскі, — падумала я. — І калі ж вы выцісьніце з сябе раба!"

Мы з Вольгай Кузьміч пачалі патроху прыносіць яму дзеля інтэлектуальнага разьвіцьця розныя беларускія кнігі, у тым ліку і кнігі М.Ермаловіча. Цікава, што ён іх чытаў, гэта было відавочна.

Калі ж Гарвыканкам вырашаў пытаньне аб выдзяленьні кватэры нашаму вядомаму гісторыку Міколу Ермаловічу, спадар Сасноўскі стараўся, каб яно было вырашана на карысьць славутага беларуса. Калі рашэньне было ўжо прынята, ён зноў сам прыйшоў у наш кабінет (што было, як я ўжо казала, пэўным знакам) і з радасьцю паведаміў: "Удалося!"

Але напярэдадні майскага сьвяткаваньня (здаецца, у 94-м г.) Менск, як звычайна, упрыгожваўся (за кошт гарадзкога бюджэту). Я прапанавала "начальніку", каб усялякія транспаранты, расьцяжкі і сьцягі мелі колеры дзяржаўнай сымволікі. Сасноўскі быў ня супраць. Але на сьвята я ўбачыла на вуліцах чырвона-зялёныя кветкі, сьцяжкі і іншае. І абурылася: "Мы ж дамовіліся, і вы абяцалі?!" "Белага матэрыялу не знайшлі", — адказаў мне эластычны чыноўнік.

Вось так, нават на ўзроўні афармленьня горада ішоў велізарны супраціў усяму нацыянальнаму, бо нацыянальныя колеры дэманстравалі незалежнасьць Беларускай дзяржавы. Спадар Сасноўскі быў ня здольны на ўчынак сваім распараджэньнем упрыгожыць горад у нацыянальныя колеры. Зноў перашкодзіў рабскі дух, бо ён быў простым выканаўцам і баяўся парушыць волю вышэйшага кіраўніцтва — В. Кебіча, кіраўніка Саўміну, які з вышыні сваёй пасады перашкаджаў станаўленьню нацыянальнай Беларускай дзяржаўнасьці. Беларус па паходжаньні, Кебіч стаўся сапраўдным манкуртам і як старшыня беларускага ўраду дзейнічаў па ўказцы Масквы на шкоду свайму народу. (Неўзабаве А.Сасноўскі ўзначаліць ініцыятыўную групу В.Кебіча як кандыдата ў прэзыдэнты, а пры Лукашэнку ён стане нават Міністрам культуры, і паціху пачне душыць беларускую культуру. Але гэта ўжо будзе, калі мы апынемся ў эміграцыі.)

У сістэме постсавецкай улады мне даводзілася бачыць шмат такіх людзей, як Сасноўскі: прыстойных і неблагіх у адных абставінах, і зусім непадобных у іншых. Гэта тыпаж, вобраз сэрвільнай беларускай савецкай намэнклятуры. Уласна дзеля разуменьня гэтага вобразу я пра яго і пішу. Мне здаецца, што такі тыпаж чыноўніка мне добра вядомы. Аднак стопрацэнтова не магу ўсё ж адказаць сабе на адно пытаньне: ці ёсьць у беларускага чыноўніка пад рэжымам штосьці святое, няхай бы сабе схаванае далёка й глыбока, хоць дзе ў калене, у пяце, ці ў селязёнцы, праз якое ён ніколі ні пры якіх абставінах ня мог бы пераступіць, ня змог бы адмовіцца?! Ці ёсьць такое ў людзях, што здольныя пераступаць праз Бацькаўшчыну, праз мову, праз сымвал, праз самога сябе?! Вось дзе пытаньне. Ведаю добра, што польскі чыноўнік не пераступіць нават праз літару, ня тое што мову, не пераступіць чэх, араб — ніхто з цывілізаваных. Хто дасьць адказ за беларускага бюракрата? Мне часам здаецца, што ад адказу на гэтае пытаньне будзе залежаць лёс Беларускай нацыі.

Хоць, вядома ж, гэта перабольшаньне. Бо нацыю мацуюць і ўзьвялічваюць не малыя, а вялікія людзі, і не бюракраты-чыноўнікі. Але тое што чыноўнікі могуць яе панізіць і проста угробіць, тут ужо і сумнявацца не прыходзіцца. Гісторыя, рэчаіснасьць і практыка тое, на жаль, пацьвярджаюць.

ЗА РЭФЭРЭНДУМ

Дзікая намэнклятурная прыватызацыя з кожным днём пагаршала становішча беларусаў, расло беспрацоўе. Недзеяздольны Вярхоўны Савет станавіўся моцным тормазам у прыняцьці новых эканамічных законаў для ўзмацненьня Беларускай дзяржавы, і Народны Фронт выстаўляе патрабаваньне аб неабходнасьці новых выбараў. Аднак старая канстытуцыя БССР, за якую трымалася намэнклятура, фармальна не давала магчымасьці правесьці нечарговыя выбары. Пасьля прыняцьця Закону аб рэфэрэндуме ў канцы 1991 г. гэта становіцца рэальна магчымым. Фронт аб'яўляе збор подпісаў за рэфэрэндум аб датэрміновых выбарах. А сабраць іх трэба было неверагодна шмат (300 тысячаў) і ў месячны тэрмін.

Кіраўніцтвам Фронту прадумана было ўсё да дробязяў і адлюстравана ў агульнавыпрацаваных і падрабязных інструкцыях для зборшчыкаў подпісаў за рэфэрэндум. А сабраць подпісаў трэба было, зразумела, значна больш, чым вызначана ў Законе. Усе разумелі, што потым "правяральшчыкі" з ЦВК будуць вельмі пільна ўглядацца і прыдзірацца да нашых падпісных лістоў. Калі ж у падпісным лісьце адзін подпіс будзе прызнаны неадпаведным (несапраўдным), будзе выкідвацца ўвесь ліст (такую адмысловую нам прыдумалі інструкцыю). Таму Фронтам было вырашана, што падпісныя лісты ня могуць быць вялікімі (здаецца, 4—5 подпісаў). Гэтае рашэньне мела і адмоўны бок: страшэнна павялічвалася колькасьць саміх падпісных лістоў.

Перад пачаткам кампаніі па зборы подпісаў у суполкі Фронту былі разасланыя інструкцыі, у якіх асаблівая ўвага зьвярталася на тое, што подпісы за рэфэрэндум могуць быць толькі ўласнаручныя. Ніякія мужы-жонкі ці сваякі падпісвацца за некага не павінны.

І пачалася праца. З пад'езда ў пад'езд, з кватэры ў кватэру. Кожны вечар на працягу месяца, у любую непагадзь пасьля працы фронтаўцы ішлі на другую, вельмі цяжкую "працу".

26 красавіка 1990 г. Чарнобыльскі мітынг БНФ на плошчы Свабоды ў Менску.

Вынікі адсочваліся кожны дзень, кіраўніцтва нас падштурхоўвала: можам ня ўкласьціся ў графік. І мы зноў і зноў, нават калі амаль сканчаліся сілы, сьціснуўшы зубы, ішлі па дамах. Цяжкі гэта быў месяц, надзвычай — але подпісы былі сабраныя ў тэрмін (сабралі 411 тысячаў).

І тут мы сутыкнуліся зь яшчэ адной рагаткай, якую нам паставілі былыя камуністы. Кожны падпісны ліст з усёй Беларусі павінен быў быць асабіста падпісаны толькі старшынёй Ініцыятыўнай групы па зборы подпісаў за рэфэрэндум. Ад сканчэньня збору подпісаў і да іх здачы ў ЦВК быў вельмі малы тэрмін (2—3 дні), а лістоў было сотні тысячаў. Падлічылі, і атрымалася, што, каб іх падпісаць, старшыня Ініцыятыўнай групы павінен быў бы ня спаць і ня есьці, працаваць без перапынку 24 гадзіны ў суткі і толькі ставіць подпісы, як робат, і на гэта пайшло б мінімум два тыдні. А ў рэальнасьці спатрэбілася б часу значна больш — некалькі месяцаў.

Але і тут было прыдумана выйсьце: зрабіць факсіміле подпісу старшыні Ініцыятыўнай групы. І тады пячаткі з факсіміле на падпісныя лісты магла ставіць цэлая група фронтаўцаў.

Але гэта былі такія аб'ёмы, што трэба было вялікае памяшканьне, дзе б можна было зрабіць гэтую працу. Сядзібы ў Фронту яшчэ не было. Зноў перашкода.

Аднак выйсьце знаходзіцца тады, калі яго шукаць. І мы яго знайшлі. Папярэдне сакрэтна дамовіўшыся з дырэктарам адной менскай школы, мы зьвезьлі туды сотні скрыняў з падпіснымі лістамі — якраз былі выхадныя, школа не працавала, і гэта можна было зрабіць канспіратыўна. (Каб пра гэта даведаліся ўлады, то адразу б забаранілі.) Таму і на "кругласутачную" працу адбіралі толькі надзейных фронтаўцаў, якія разьмясьціліся ў некалькіх клясах і працавалі ўвесь дзень і ўсю ноч. І пасьпелі. Да панядзелка (калі пачыналіся заняткі) школа была пустая. Каля дзвюхсот тысячаў подпісных лістоў былі "праштампаваныя" факсіміле, і іх можна было здаваць у ЦВК.

Але падвоху і правакацыі мы чакалі ў любы момант, таму машыны (пасажырскія аўтобусы) з падпіснымі лістамі рушылі ў ЦВК у суправаджэньні дэпутатаў і шматлікай ўзброенай у аўтаматы міліцэйскай аховы (Пазьняк пастараўся праз Вярхоўны Савет і Міністэрства Унутраных Справаў).

Пасьля праверкі, ЦВК прызнаў подпісы сапраўднымі, і па Закону заставалася толькі прызначыць дату рэфэрэндуму на сэсіі Вярхоўнага Савету, якая якраз адбывалася. Але гэта па Закону. Старшыня Вярхоўнага Савета С.Шушкевіч нечакана распускае сэсію і не зьбірае яе паўгода. Гэта была вялікая здрада інтарэсам Беларусі, якая ня мае ніякіх апраўданьняў і дараваньня. Быў пастаўлены пад удар рэальны шанец пераламаць сытуацыю ў краіне, правесьці дэмакратычныя выбары парляманту ў той час, калі Народны Фронт баў у зэніце папулярнасьці, і пачаць новую вольную нацыянальную гісторыю Беларусі.

За гэтыя паўгода перапынку намэнклятура "падрыхтавалася". Тым, хто ўласнымі нагамі "выхадзіў па кватэрах" сотні тысячаў подпісаў за рэфэрэндум, немагчыма было спакойна глядзець сэсію ВС, дзе вырашалася гэтае пытаньне. Закіпала кроў ад здрады ўсіх гэтых яшчэ камуністычных дэпутатаў, якім так "утульна" было ў дэпутацкіх крэслах. Лёс Беларусі іх не абходзіў.

Здавалася, што ярыя выступы намэнклятурных артадоксаў супраць рэфэрэндуму дасягнулі эпагею подласьці. Але ў параўнаньні з паводзінамі дэпутата Д Булахава нават артадоксы здаваліся "хлопчыкамі". Як страсна, як карцінна, як "чэсна" ён хлусіў са сьлязьмі ў вачах і дрыгоцьцем у голасе (пераплюнуў Лукашэнку). Булахаў (які напярэдадні сэсіі незаконна сеў за руль і наехаў, забіў на дарозе жанчыну) ратаваў сваю скуру ад турмы і служыў намэнклятуры бессаромна з цынізмам Юды, "абгрунтоўваючы" скасаваньне рэфэрэндуму, перакручваючы Закон і парушаючы ўсялякую чалавечую лёгіку. Ходам сэсіі кіраваў Шушкевіч, які ад пачатку тармазіў усю справу з рэфэрэндумам. Ён ўмела скарыстоўваў паўнамоцтвы вядучага сэсіі, каб ня даць належнага слова Апазыцыі БНФ і падвесьці пытаньне пад забарону. Яго пазыцыя адыграла вельмі адмоўную ролю. І тое, што рэфэрэндум не адбыўся, — на сумленьні найперш гэтых двух людзей і, мне здаецца, асабліва Шушкевіча.

Пасьля незаконнай забароны рэфэрэндуму Кебіч пусціў агентуру і функцыянераў КГБ ў Савет Міністраў, на Беларусі стала адкрыта праводзіцца прамаскоўская палітыка, пачалі ўмацоўвацца антыбеларускія сілы, беларускія адраджэнцы засталіся па-за ўладай.

КАМІТЭТ «ДЗЕЦІ ЧАРНОБЫЛЯ БНФ»

Нягледзячы на тое, што Народны Фронт утварыўся ў 1988 годзе, даволі доўгі час камуністычныя ўлады адмаўляліся яго афіцыйна рэгістраваць. Час ішоў, а справа ня рухалася. Масавая і адзіная адраджэнская арганізацыя ня мела юрыдычнага статусу. Ужо адбыўся першы шматтысячны Чарнобыльскі Шлях, была адкрыта праўда пра Чарнобыль. Фронт жыў і дзейнічаў. Працавала фронтаўская Камісія па праблемах Чарнобыля. Быў утвораны Чарнобыльскі Камітэт Беларускага Народнага Фронту "Дзеці Чарнобыля", які спачатку ўзначаліў Мікола Купава, а потым Генадзь Грушавы. Камітэт займаўся аздараўленьнем дзяцей

Міжнародны аўтарытэт і вядомасьць Фронту ўзрасталі. Чарнобыльская Камісія і Камітэт Фронту пасьпяхова дзейнічалі. Беларускіх дзяцей запрашалі на аздараўленьне ў розныя заходнія краіны. Савецкай дзяржаве ніякага даверу з боку гэтых краінаў не было. Давяралі толькі Фронту. А Фронт на гэты час усё яшчэ ня быў зарэгістраваны і юрыдычнага статусу ня меў.

Раптам мы даведаліся, што Генадзь Грушавы зарэгістраваў сваю арганізацыю, узяўшы фронтаўскі назоў "Дзеці Чарнобыля". Скарыстаўшы аўтарытэт Фронту і сваю дзейнасьць у Фронце, ён паступова адышоў ад БНФ і пачаў самастойную дзейнасьць.

Але Фронт, які пачынаўся з Курапатаў і з праўды пра Чарнобыль, ня мог застацца без Камітэту, які б займаўся чарнобыльскімі праблемамі беларускіх дзяцей. Кіраўніцтва Фронту шукала асобу, якая б узначаліла гэтую фронтаўскую дзейнасьць. Як я ведаю, было некалькі спробаў вырашыць гэтае пытаньне, але праца неяк не наладжвалася.

Аднаго разу пасьля Сойму Старшыня Фронту папрасіў мяне застацца і прапанаваў узначаліць гэтую працу ў Фронце. "Вы дэпутат, у вас большыя магчымасьці дапамагаць беларускім дзецям", — сур'ёзна разважаў Пазьняк. "Але ж я ня ведаю, з чаго пачаць і што рабіць", — разгубілася я. "Гэта ня страшна, мы дапаможам", — падбадзёрыў мяне Старшыня.

Нягледзячы на сваю дэпутацкую занятасьць, Фронт для мяне заставаўся галоўным і важнейшым, ды і ў Гарсавеце я дзейнічала як прадстаўнік БНФ, у яго інтарэсах. І я пагадзілася.

Новы Фронтаўскі Чарнобыльскі Камітэт (які мы назвалі "Камітэт "Дзеці Чарнобыля БНФ") трэба было "сабраць", бо гэта дабрачынная грамадзкая арганізацыя. Ахвярна дапамагаць хворым ад Чарнобыля дзецям здольныя толькі людзі з добрымі і цёплымі сэрцамі.

Зь вялікай павагай успамінаю нашу агульную дзейнасьць з сябрамі Камітэту Валянцінам Асташынскім, Юзікам Такушэвічам, прыхільніцай Фронту Вольгай Кузьміч, дэпутатамі Апазыцыі БНФ у Вярхоўным Савеце Сяргеям Антончыкам, Аляксандрам Шутом, Уладзімерам Холадам, Галінай Акаловіч і іншымі фронтаўцамі. Некаторыя працавалі ўвесь час, некаторых дастаткова было папрасіць дапамагчы — ні ад каго мы ніколі ня чулі адмовы і спасылак на занятасьць. Людзі адпрошваліся з працы, бралі адгулы, ахвяраваліся сваімі выхаднымі і нават адпачынкамі, калі была неабходна іхняя дапамога чарнобыльскім дзецям.

Пачаць мы вырашылі з арганізацыі аздараўленчага летніка для дзяцей на цудоўнай спартыўнай базе па падрыхтоўцы алімпійскага рэзэрву ў Плешчаніцах. Патрэбны былі грошы. Грошы знайшла (што было зусім ня проста) мая калега-дэпутат Вольга Кузьміч. Ня раз мы зь ёй езьдзілі да спонсараў, запрашалі іх да сябе ў Гарсавет, вялі перамовы. Цяжкасьць для іх была ў тым, што летнік арганізоўваў Народны Фронт, і на тыя часы для бізнэсу было вельмі небясьпечна (яны так лічылі) пералічваць грошы ў летнік з грыфам "фронтаўскі". Але жыцьцё нас пераканала ня раз, што немагчымага не існуе, бо — калі кіравацца высокай і сьветлай ідэяй — "вырастаюць крылы". І выйсьце мы знайшлі.

Калі грошы ў Плешчаніцы былі пералічаны, мы сабралі групу дзяцей на адпачынак, і летнік Камітэта "Дзеці Чарнобыля Беларускага Народнага Фронту" быў адчынены. Праўда, грошай хапіла толькі на месяц, але мы былі вельмі радыя, што здолелі зрабіць першыя крокі.

Нашая задума была ў тым, каб арганізаваць аздараўленчы і менавіта беларускі летнік для беларускіх дзяцей (на тыя часы беларускамоўных летнікаў не было, бадай, нідзе). Сабраўшы ў большасьці рускамоўных дзяцей, мы плянавалі ахінуць нашых дзяцей цеплынёй і ўвагай, каб яны пражылі ў летніку ў атмасфэры беларускай культуры, мастацтва, нашай гісторыі, векавой беларускай традыцыі, у вандроўках па нашай найпрыгажэйшай Лагойшчыне (такая ўстаноўка была для выхавацеляў).

Напэўна, мы ня ўсё прадугледзелі, ня ўсё змаглі, ня ўсё атрымалася гладка. Гэта быў наш першы самастойны, як мне здаецца, "блін комам". Але мы вельмі стараліся і пазьней чулі ад дзяцей добрыя словы.

Ня раз са старшынёй Фронту мы абмяркоўвалі канцэпцыю Чарнобыльскага камітэту, і праблему Чарнобыльскай бяды мы разглядалі ў двух аспэктах: фізічнага і духоўнага Чарнобыля. Фізічнае ратаваньне ад Чарнобыля мела на ўвазе працяг ратаваньня ад духоўнага зьнішчэньня нашай нацыі. Сваю задачу мы бачылі ня ў тым, каб падмяняць працу лекараў (што немагчыма) ці займацца выключна аздараўленьнем хворых дзяцей за мяжой (як гэта рабіў Г.Грушавы і іншыя). Мы разумелі, што трэба ратаваць беларускіх дзяцей духоўна, бо без духоўнага беларускага адраджэньня нашай моладзі мы страцім Бацькаўшчыну, а без яе нашымі беларускімі праблемамі праймацца ня будзе ніхто.

Каб выпрацаваць нашу фронтаўскую (чарнобыльскую) канцэпцыю, мы вырашылі напачатку увайсьці ў сутнасьць дзіцячых праблемаў, зьвязаных з Чарнобылем, і тады шукаць свае шляхі ў гэтай беларускай бядзе. Зянон Пазьняк параіў мне зьвярнуцца да людзей, якія займаліся гэтымі праблемамі прафэсійна. Я пазнаёмілася з цудоўнымі лекарамі Рэспубліканскага Навукова-дасьледчага інстытута радыяцыйнай медыцыны ў Менску.

У гэтым НДІ працавалі выключныя спэцыялісты. Яны выязджалі непасрэдна ў забруджаныя вёскі, выяўлялі там хворых дзяцей і везьлі іх ці выклікалі ў Менск на дасьледаваньні і лячэньне. Пры гэтым рабіліся унікальныя мэдычныя навуковыя высновы, якіх ня мела ні адна краіна сьвету. Тут, у Беларускім НДІ радыяцыйнай медыцыны, я вельмі блізка сутыкнулася з нашай нацыянальнай бядой, даведалася пра вялікі пласт дзіцячых праблемаў забруджаных радыяцыяй раёнаў Беларусі.

Каб абмеркаваць праблемы здароўя беларускіх дзяцей, Зянон Пазьняк як Старшыня БНФ і дэпутат Вярхоўнага Савета ня раз сустракаўся з кіраўніцтвам НДІ радыяцыйнай медыцыны, з лекарамі дзіцячых шпіталёў, разам з чарнобыльскім камітэтам Фронту наведваў дзіцячыя дамы ў Салігорску, Менску, у Дулебах і інш., ад імя Фронту прапаноўваў супрацоўніцтва, дапамагаў асабіста ў вырашэньні шмат якіх праблемаў на ўзроўні Вярхоўнага Савета.

(Працяг будзе.)

Народная Воля http://www.nv-online.info
21 ЛЮТАГА 2008 г.

КОМПЕТЕНТНОЕ МНЕНИЕ

Светлана МИЦКЕВИЧ:

«Брачный контракт особенно помогает на стадии развода»

Специалисты убеждены: брачный контракт очень медленно входит в жизнь белорусских семей.

Почему не приживается в нашей стране столь распространенная на Западе практика? Что обычно оговаривают в брачном контракте пары, которые все же решили его заключить? На эти и другие вопросы на сайте *zautra.by* отвечает адвокат Минской областной коллегии адвокатов Светлана Мицкевич.

— Заключение брачного контракта гораздо больше интересует родителей молодоженов, чем их самих, — говорит Светлана Николаевна. — А заключают брачные контракты чаще люди зрелые, которые прожили в браке не один год, но в силу каких-то обстоятельств решили развестись.

На мой взгляд, не способствует заключению брачных контрактов и практика, когда в ходе бракоразводного процесса суд признает брачный контракт или его отдельные условия недействительными или ничтожными. Основанием для этого служат статьи 179 и 180 Гражданского кодекса Республики Беларусь о недействительности сделки, совершенной вследствие стечения тяжелых обстоятельств или совершенной под влиянием заблуждения. Что получается на практике? Супруги заключили брачный контракт, прожили вместе, например, 5 лет и решили развестись. Между ними, как правило, уже возникли неприязненные отношения, и если 5 лет назад муж готов был отдать жене квартиру или часть своего бизнеса, то сейчас он уже не желает этим делиться. Он передумал и пытается в суде оспорить этот пункт брачного контракта. Например, может заявить, что заключил контракт на крайне невыгодных для него условиях. Кроме того, кто-либо из супругов может заявить о том, что у него существенно изменились обстоятельства и он настаивает на расторжении контракта.

Естественно, это не способствует заключению брачных контрактов, поскольку не порождает стабильности во взаимоотношениях между партнерами.

— А какова практика заключения брачных контрактов на Западе?

— Мне кажется, неправильно сравнивать, как у них и как у нас. Хотя бы потому, что в европейских странах бизнес достаточно прозрачный и в случае развода можно реально разделить и имущество, и деньги, которые находятся в бизнесе. У нас, к сожалению, пока еще это сделать сложно.

— Выходит, что в белорусской действительности будущего у брачных контрактов нет?

— Я бы не стала так утверждать. Порядочным людям, которые умеют договориться, брачный контракт очень помогает. Особенно на стадии развода. Недавно я занималась составлением договора для семейной пары, которая готовилась к разводу. Жена не работала, муж был участником нескольких хозяйственных обществ, на него были оформлены квартиры, в семье было несколько машин. Переговоры шли долго, два месяца, но жена смогла узнать всю доступную информацию о бизнесе мужа и получить на основании брачного контракта значительную долю в совместно нажитом имуществе. Когда мы говорим о добросовестных отношениях, тогда можно говорить и о брачном контракте. А когда у сторон неприязненные отношения, они начинают друг от друга скрывать свои доходы и имущество, то и брачный контракт заключить и подготовить сложно и даже не имеет смысла.

— На ваш взгляд, какие семьи в большей степени нуждаются в заключении брачного контракта?

— Думаю, что брачный контракт целесообразно составлять молодоженам. Особенно тем парам, для которых родители создают в самом начале брака хорошие условия для жизни. Например, покупают квартиру или дарят машину. К сожалению, в Беларуси почти каждый второй брак распадается и потом при разводе молодые люди начинают делить имущество, которое, по сути, принадлежит их родителям.

Возможно, психологически молодые люди не готовы заключить брачный контракт, им надо помочь. Было бы неплохо, если бы сотрудники загса, которые принимают у влюбленной пары заявление о заключении брака, в корректной форме доводили до ее сведения возможность заключения брачного контракта. Любовь и доверие — прекрасные чувства, но они не потеряют ни грамма своего обаяния, если заранее позаботиться о юридических формальностях.

— Что, как правило, супруги оговаривают в брачном контракте?

— В основном, конечно, имущественные правоотношения. Но в брачном контракте можно оговорить и вопросы воспитания и содержания детей. Оговорить можно все подробно, начиная с того, с кем ребенок будет проживать после развода и каким образом второй супруг будет участвовать в его воспитании и содержании. Отказ от алиментов в брачном контракте предусмотреть нельзя, потому что это противоречит действующему законодательству.

Как я уже отмечала, нормативная база, регулирующая вопросы заключения брачных контрактов, пока еще недостаточно разработана. В Законе о браке и семье есть только одна статья о брачном контракте, имеется еще Инструкция по нотариальному удостоверению брачных контрактов.

— Могут ли заключать брачный контракт люди, которые состоят в гражданском браке?

— Нет, брачный контракт может быть заключен только супругами либо людьми, намеревающимися вступить в брак, но в этом случае он будет иметь юридическую силу только после заключения ими брака.

Граждане, состоящие в фактических брачных отношениях, могут урегулировать свои имущественные отношения путем заключения гражданско-правовых сделок.

— Есть ли у нас специалисты в этой области? Куда надо обращаться партнерам, которые решили заключить брачный договор?

— Брачный контракт может быть подготовлен нотариусом, адвокатом либо самими супругами, но обязательно удостоверяется нотариусом. Если супругам все понятно, то проект брачного контракта им может подготовить нотариус. А если супруги готовы договариваться, но долго не могут определиться, необходимо выяснять объем имущества, подлежащего разделу, обсуждать взаимные уступки, то лучше обращаться к адвокатам. Случается, когда над договором работают два адвоката — у каждого из супругов свой. Когда все нюансы согласованы, договор удостоверяется в присутствии обоих партнеров, причем представительство в данном случае недопустимо. Каждый из супругов либо будущих супругов получает экземпляр контракта.

Специализированных юридических консультаций по семейному праву в Беларуси нет. Есть адвокаты, которые преимущественно занимаются гражданским правом. Среди них и надо искать специалиста, если вы решили заключить брачный контракт. Гонорар адвоката за участие в переговорах и подготовке брачного контракта определяется по соглашению сторон и зависит от квалификации адвоката, объема и сложности работы, но в любом случае это доступная сумма для граждан с любым достатком.

З УЛАСНАГА ВОПЫТУ

Уладзімір ПАРФЯНОВІЧ: «Шлюбны кантракт — дакумент узаемнага даверу»

Трохразовы алімпійскі чэмпіён Уладзімір Парфяновіч не ўтойвае, што ў свой час склаў разам з жонкай Таццянай шлюбны кантракт. І шчыра прызнаецца, што падштурхнула яго на гэты крок.

— Шлюбны кантракт мы склалі і падпісалі разам з жонкай некалькі гадоў таму, — гаворыць Парфяновіч. — Да пэўнага часу я думаў, што мне гэта не патрэбна. Але потым зразумеў, што не хачу ў вачах самага блізкага мне чалавека выглядаць хамам. Так, у свой час я зарабіў пэўныя сродкі, якія дазволілі ўладкаваць уласнае жыццё, абсталяваць быт. Аднак потым зразумеў, што мне аднаму гэта не патрэбна, у мяне ёсць блізкія людзі... Таму шлюбны кантракт у маёй сітуацыі — гэта дакумент узаемнага даверу.

— Уладзімір Уладзіміравіч, існуе меркаванне, што шлюбны кантракт заключаецца на так званую "негатыўную перспектыву". Маўляў, у выпадку разводу кожны будзе ведаць, што атрымае...

— Калі існуе недавер, то навошта тады і сям'ю ствараць? Я не скажу, што ў нашай пары нехта штурхаў партнёра да тэрміновага заключэння шлюбнага кантракту. Такое рашэнне мы прымалі на сямейным савеце. Пайшлі ў натарыяльную кантору, склалі шлюбны кантракт, заплацілі грошы і ўсё.

— Калі не сакрэт, то што па шлюбным кантракце застаецца за вамі?

— На мне запісаны толькі аўтамабіль і музычны цэнтр. Уся астатняя маёмасць па дакуменце належыць жонцы.

— Скажыце шчыра, складаючы шлюбны кантракт, хацелі застрахавацца? Маю на ўвазе вашу палітычную дзейнасць...

— Прызнаюся, такі аспект таксама разглядаўся. У нашай краіне ўсё можа быць. Але ж ці будзе ў такім пытанні працаваць "шлюбны кантракт"?! Уявім сітуацыю: да мяне, не дай Бог, прыйдуць апісваць маёмасць. Я не думаю, што тыя, хто гэта будзе рабіць, стануць вывучаць умовы шлюбнага кантракту... Дзякуй Богу, да гэтага пакуль не даходзіла і я спадзяюся, не дойдзе. Аднак у мяне, паўтаруся, ёсць вялікі сумнеў, што такі інстытут, як "шлюбны кантракт", у нашай краіне працуе на ўсе сто працэнтаў.

Віталь ГАРБУЗАЎ.

ОПРОС

Как вы относитесь к брачным контрактам?

— поинтересовались мы у известных белорусов

Александр ЕФРЕМОВ, режиссер:

— Мое отношение к брачным контрактам можно назвать определением "подозрительное". Я никогда их не заключал, хотя и женился-то не так часто. Я романтик, мне кажется, лучше ошибиться и заплатить, чем целенаправленно пытаться предвидеть свою судьбу. Я не представляю, как это можно сделать.

Павел ХАРЛАНЧУК, актер:

— Я плохо отношусь к подобной практике. В этом сразу чувствуется взаимное недоверие. Когда люди женятся по любви, их вообще не должно это волновать.

В каких случаях необходимо заключать брачный договор? Думаю, это актуально только для тех, кто хочет каким-то образом обмануть будущего мужа или жену.

Наталья БАТРАКОВА, писательница:

— Ответить однозначно сложно. С одной стороны, любовь сама по себе не терпит никаких контрактов, как говорится, браки заключаются на небесах. Но, с другой стороны, любовь легко можно перепутать с влюбленностью. А влюбленность рано или поздно проходит, и тогда, хочешь не хочешь, приходится задумываться о материальной стороне брака. Среди моих знакомых есть семейные пары, которые заключили брачные контракты. Внешне все выглядит очень хорошо, они даже на людях часто подшучивают друг над другом. Но, с другой стороны, признаются, что их это тяготит.

Моему браку уже 25 лет. Когда мы связывали себя узами Гименея, в нашей стране не было принято заключать брачные контракты. Так и живем. И, если честно, ни разу не обсуждали этот вопрос на семейном совете, хотя за годы совместной жизни нажито немало...

Лявон ВОЛЬСКІ, музыкант:

— У мяне няма станоўчага альбо адмоўнага стаўлення да шлюбных кантрактаў. Я ніколі не меў намеру іх заключаць. Але, у прынцыпе, гэта нармальна. Магчыма, гэта патрэбна для меркантыльных або няўпэўненых у сваіх пачуццях людзей. Таму ў гэтым няма нічога страшнага.

Энира БРОНИЦКАЯ, правозащитник:

— Положительно отношусь к брачным контрактам. Но, думаю, что в нашей стране еще недостаточно распространена практика их применения, да и сама практика не дает нужного эффекта — все равно приоритетным в данном случае будет Кодекс о браке и семье, а некоторые положения контрактов часто ему противоречат.

Лично я брачный контракт не заключала. Мне это было совсем не нужно. Возможно, когда люди действительно любят друг друга, в этом нет необходимости, да и к тому же брачный контракт не до конца регулирует вопросы, связанные с определенными материальными ценностями. А, допустим, вопросы, связанные с детьми, наше государство просто не позволит решать посредством заключения брачных контрактов.

Дмитрий КАПУСТИН, сексопатолог:

— На мой взгляд, люди, которые не имеют ничего за душой, брачный контракт заключать не будут. Скорее на такой шаг идут те, кто заранее боится проиграть в финансовом споре и для кого чувства — отнюдь не на первом месте. Мы очень часто обсуждали тему контрактов с коллегами, и я могу с уверенностью сказать, что 70% из них выступают за брачные контракты. Возможно, причиной служит довольно высокий их достаток. Но я согласен с мнением, что там, где есть настоящие чувства, места для различных контрактов просто не остается.

Анастасия ТИХАНОВИЧ, певица:

— Честно говоря, я никогда об этом не задумывалась. Не знаю как у нас, но на Западе, и особенно в Америке, заключение брачных контрактов очень распространенная практика. Думаю, каждый должен иметь собственное мнение по этому поводу. Ведь в жизни случается всякое, а люди, поддавшись чувству, нередко теряют голову и ни о чем не задумываются. Контракт позволяет оградить себя от некоторых возможных проблем. Мне кажется, что для наших людей это не совсем актуально, у них другой менталитет. Лично у меня нет ничего такого, ради чего следовало бы составить брачный контракт. Главное — чтобы люди любили друг друга.

Ирина МУРАВЬЕВА.

ИХ НРАВЫ

Самые известные звездные контракты

На Западе брачный договор давно уже стал нормой, обеспечивающей цивилизованные отношения. Особенно популярен он у звездных пар и миллионеров.

Известный американский мультимиллионер **Дональд Трамп**, владелец конкурса "Мисс Вселенная", в своей книге "Трамп. Как стать богатым" назвал одну из глав "Заключайте брачный контракт". "Если бы я не подписывал брачные контракты, я бы писал эту книгу с позиции человека, который многое потерял".

Когда идол Голливуда актер **Майкл Дуглас** женился на **Кэтрин Зета-Джонс** и мировые СМИ красочно описывали подробности этой "лав стори", мало кто подозревал, что у любви Майкла и Кэтрин была другая, непарадная сторона. "Звездной" свадьбе предшествовало подписание брачного контракта. Дуглас долго препирался с будущей супругой, но в конце концов компромисс был найден: в случае развода за каждый прожитый с ним год Кэтрин получит по миллиону долларов (невеста настаивала на трех, но адвокаты Дугласа, уже потерявшего после первого развода 60 млн долларов, стояли насмерть) и пять миллионов за его измену. В качестве компенсации Кэтрин внесла в контракт пункт о том, что все свадебные подарки, стоимость которых составляет 12 тыс. долларов, в случае развода останутся у мужа.

Это далеко не единственный пример того, как могут соединяться нежные чувства и холодный расчет.

Например, брачный контракт другой голливудской звезды **Барбары Стрейзанд** с актером **Джеймсом Бролином** гласит: супруг получит после развода содержание в размере 32 тысяч долларов в год и... миллион в качестве отступного. Но если вытерпит жену больше 10 лет, то отступные вырастут на такое же количество миллионов.

В 1994 году в США известный миллиардер **Билл Гейт**с заключил брачный договор с **Мелиндой Френч**, согласно которому он мог один уик-энд в год проводить со своей бывшей любовницей.

Один из самых щедрых брачных контрактов был заключен между миллиардером **Аристотелем Онассисом** и **Жаклин Кеннеди**, вдовой президента США. По условиям договора, Онассис выделил Жаклин 3 млрд долларов на личные расходы, а детям президента положил на счет по 1 млн долларов. В случае смерти супруга Жаклин должна была получать по 200 тыс. долларов ренты ежегодно.

О том, что устоявшаяся на Западе практика подписания брачных контрактов чужда нашему менталитету, красноречиво свидетельствует пример из жизни некоторых российских бизнесменов.

Только во время развода стало известно, что самый богатый россиянин **Роман Абрамович** не заключил с супругой брачный контракт. Правда, после развода Абрамович не сильно обеднел: по мировому соглашению супруга получила лишь 300 млн долларов, а дети — оплату всех расходов. По данным журнала Forbes, состояние Абрамовича оценивается в 18,5 млрд долларов.

Легким испугом отделался еще один российский бизнесмен — **Вячеслав Семендуев**, экс-супруг певицы **Жасмин**. Его состояние оценивается как минимум в 100 миллионов долларов. При разводе он заплатил бывшей супруге вместо требуемых ею 20 миллионов, только 1,6 млн долларов, а также дал два с небольшим миллиона на квартиру для нее и сына.

По материалам интернет-сайтов.

ПРЫЕХАЛІ

На ганцавіцкіх ямінах можна згубіць усе колы

Каля чатырохсот тысяч рублёў каштаваў праезд па вуліцы Праскурава ў Ганцавічах Брэсцкай вобласці жыхару гэтага раёна з вёскі Ельня. Вадзіцель "БМВ" не ездзіў па тратуарах, не перавышаў хуткасць і ўвогуле не парушаў правіл дарожнага руху. Яго іншамарка з нізкапрофільнымі коламі не вытрымала выпрабавання ганцавіцкімі дарогамі.

Малады чалавек збіраецца праз суд вярнуць свае страты.

Раніцай 29 студзеня на яміне на вуліцы Праскурава ў аўтамабіля "БМВ" выбухнулі адразу два колы. Па словах уладальніка машыны Вадзіма, колы былі амаль новыя, і за кожнае нядаўна ён заплаціў каля 200 тысяч рублёў.

Перарэзаныя праз дарогу палосы, дзе пракладвалі газаправод, вымыла вадой, і праехаць праз каляіны можна было хіба толькі на "чарапашай" хуткасці. Вадзіцель гэтага не ўлічыў. *"Знака абмежавання хуткасці не было, пачаў тармазіць... ды куды там! Каля гэтай яміны ўсё лёдам было пакрыта"*, — расказаў Вадзім.

Дарэчы, раённы цэнтр Ганцавічы стаў апошнім у Брэсцкай вобласці, куды нядаўна дайшла газіфікацыя, і зараз па некаторых участках дарогі ў горадзе ездзіць стала не толькі небяспечна, але і дорага.

Панесеныя страты кіроўца "БМВ" не хацеў запісваць на свой рахунак і паспрабаваў знайсці віноўніка, хто не сочыць за станам гарадскіх дарог.

Па словах Вадзіма, прыйшлося абысці нямала інстанцый, пакуль склалі акт аб здарэнні. Яму давялося на свае вочы ўбачыць, як у рэальнасці выконваецца прэзідэнцкая дырэктыва №2 "Аб мерах па далейшай дэбюракратызацыі дзяржаўнага апарату". Адразу вадзіцель звярнуўся ў ДАІ, дзе яму адказалі, што за ўсе дарогі ў горадзе адказвае аддзел жыллёва-камунальнай гаспадаркі. Наведванне гэтай арганізацыі аказалася безвыніковым. З камунгаса хлопца адправілі ў аддзел гарадской гаспадаркі райвыканкама. Там ён таксама не дабіўся толку. Адтуль яго паслалі на хлебазавод, патлумачыўшы, што гэта прадпрыемства было заказчыкам газаправоду на гэтым участку. *"Пайшоў да дырэктара хлебазавода, а той адказвае, што яго арганізацыя ні пры чым. Прыйшлося зноў звяртацца ў міліцыю"*, — расказаў Вадзім.

Іншы ўжо махнуў бы рукой, але гэты хлопец аказаўся настойлівым і, змарнаваўшы некалькі гадзін, усё-такі дабіўся, што работнікі аддзялення Ганцавіцкага ДАІ сумесна з прадстаўніком Ганцавіцкай раённай жыллёва-камунальнай гаспадаркі акт склалі і факт здарэння быў пісьмова зацверджаны.

Пасля таго як быў складзены акт, у той жа дзень работнікі камунгаса яміны прысыпалі шчэбнем. А праз некалькі дзён і з'явіўся знак абмежавання хуткасці да 40 км. Але такога "рамонту" хапіла толькі на некалькі дзён — шчэбень з ямін павыкідала, і пасткі на дарозе падсцерагаюць чарговую ахвяру. Да таго ж вадзіцелям дабавіўся сюрпрыз — ад шчэбня цяпер трэба берагчы лабавое шкло...

Між тым у праекце газіфікацыі Ганцавічаў закладзены сродкі і на аднаўленне дарог. Пытанне, хто і калі будзе займацца рамонтам зруйнаваных дарог, актуальна па сённяшні дзень. Пакуль многія вадзіцелі чакаюць таго часу, калі на ганцавіцкіх вуліцах пакладуць новы асфальт, уладальнік "БМВ" збіраецца звярнуцца ў суд. *"Я ўрэшце даведаўся, што адказчыкам з'яўляецца камунгас, і збіраюся падаць заяву ў суд, каб вярнулі мае грошы за колы"*, — сказаў Вадзім.

Сямён ГУЗАЎ.

ЗДАРЭННЕ

Мабільнік як сродак ратавання

Карыснасць мабільнай тэлефоннай сувязі самым нечаканым чынам пацвердзілася на пачатку лютага ў Новалукомлі. Двое жыхароў горада энергетыкаў, адправіўшыся на Лукомльскае возера лавіць рыбу, раптам апынуліся на велізарнай ільдзіне, якая адкалолася ад асноўнай плошчы ледзянога покрыва і паплыла, аддаляючы рыбаловаў ад берага.

Палоннікі знайшлі адзінае разумнае выйсце з сітуацыі: патэлефанавалі па мабільніку ў мясцовую службу ратавання.

Нягледзячы на тое, што ратавальная станцыя была за 6 кіламетраў ад месца здарэння, там сігнал прынялі і пачалі дзейнічаць, накіраваўшы да льдзіны кацер. Але ратаванне было няпростым: замінаў моцны вецер, возера моцна хвалявалася, хістаючы кацер, а галоўнае -- навокал было ўжо цёмна.

І тут людзям зноў дапамаглі мабільнікі, агеньчыкі якіх былі відны ў вечаровых прыцемках.

Праз дзве гадзіны з пачатку пошукавай аперацыі ратавальнікі знялі аматараў зімовай рыбалкі з ільдзіны і даставілі на бераг.

Сяргей БУТКЕВІЧ.

Свята нашай мовы

21 лютага ва ўсім свеце адзначаецца Міжнародны дзень роднай мовы, заснаваны па рашэнні ЮНЕСКА.

Нягледзячы на створаныя на беларускай мове высокамастацкія творы, наша родная мова сёння знаходзіцца ў складаных умовах, гаворыцца ў звароце ГА "Таварыства беларускай мовы імя Ф.Скарыны" да грамадзян.

Зварот заклікае: "Смялей і ахвотней карыстайцеся беларускай мовай у розных жыццёвых сітуацыях. Менавіта штодзённае ўжыванне спрадвечнай мовы беларускага народа ўзбагаціць нас духоўна, напоўніць творчым натхненнем і надасць сілы для стварэння выдатных умоў жыцця ў нашай краіне.

Разам з беларускай мовай — у міжнародную супольнасць!" — гаворыцца ў звароце.

Янка КУПАЛА

Роднае слова

Магутнае слова, ты, роднае слова!
Са мной ты наяве і ў сне;
Душу мне затрэсла пагудкаю новай,
Ты песень наўчыла мяне.

Бяссмертнае слова, ты, роднае слова!
Ты крыўды, няпраўды змагло;
Хоць гналі цябе, накладалі аковы,
Дый дарма: жывеш, як жыло!

Свабоднае слова, ты, роднае слова!
Зайграй ты смялей, весялей!
Хоць гадзіны сыкаюць, кружацца совы,
Жывеш ты на хвалу людзей.

Загнанае слова, ты, роднае слова!
Грымні ж над радзімай зямлёй:
Што родная мова, хоць бедная мова,
Мілей найбагатшай чужой!

1908.

Песня льецца без канца ў Івана Цітаўца...

Яго, бадай, можна і ў Кнігу рэкордаў Гінеса занесці. Роўных Івану Васільевічу няма ні ў Беларусі, ні ў свеце. Уявіце толькі: Цітавец напісаў вершы да 350 песень, музыку да іх стваралі 170 кампазітараў. І творчая работа працягваецца, падводзіць фінішную рысу рана. З'явяцца, безумоўна, яшчэ новыя творы, бо паэт, як кажуць, у творчым росквіце.

Таленавіты чалавек, якому зараз 70 гадоў, працуе на сціплай "пасадзе" — вартаўніком у Калядзічах. Усё ж нейкі дадатак да пенсіі "ажно" ў 370 тысяч рублёў, хаця за плячыма 43-гадовы рабочы стаж. А па-другое, як пісаў Маякоўскі, Івану Васільевічу і рубля не прынеслі радкі, у нашым выпадку песні. Наадварот, са сваёй кішэні даводзіцца даставаць грошы і плаціць за кнігі, творчыя вечарыны, дыскі. А што зробіш? Такія адносіны ў нас да культуры, да талентаў. І жартуе Цітавец: прыехаў я ў Мінск у лапцях, яны і сёння за маімі плячыма боўтаюцца...

Дарога з дзяцінства

Слухаю Івана Васільевіча з затоеным дыханнем, хоць у многіх з яго пакалення так было. У школу хадзіў за некалькі кіламетраў. Пешшу ў любое надвор'е, ці дождж сячэ, ці мяцеліца круціць. Торбачку ў рукі і — з цёплай хаты ў халадэчу, у цемру. А па дарозе і ваўкі бегаюць, і сугробы як горы стаяць, штурмуеш іх, нібыта альпініст.

— Але тыя выпрабаванні загартавалі нас, — згадвае паэт. — Мы больш выносліывя, чым сённяшняя моладзь. Уяўляеце, пяць кіламетраў туды і назад? А хадзілі ў лапцях, увесну дык і зусім босыя. Ліхтарыкаў тады не было, дык з карчоў рабілі лучыны, запаліш іх — і крочыцца смялей.

Сёння гэта цяжка ўявіць, але ў нас нават сшыткаў не было. Пісалі на нямецкіх кнігах, якія пакінулі акупанты. А буквар — на чатыры вёскі адзін. Вось так і вучыліся. І вучыліся, скажу вам, няблага. Калі скончыў сем класаў, мяне адзначылі так: далі сем цукерак-падушачак. Каб данесці падарунак дадому, я загарнуў кожную падушачку ў паперчыну і схаваў за пазуху. Хацеў пачаставаць бацькоў, дзяцей малодшых. У нас жа сям'я была 11 душ! Але, калі шыбаваў па дарозе да свайго Вялікага Вязка, не вытрымаў і дзве цукеркі з'еў. Асалода была! І спакуса. Вось дзе я праявіў сваю волю — данёс-такі салодкі пачастунак дахаты.

А яшчэ запомнілася дарога да Крупак. Ад нас да райцэнтра было 25 кіламетраў, я сваімі нагамі мераў яе. Справа ў тым, што я скончыў сем класаў у 14 гадкоў, а з такім узростам нікуды не бралі — ні на работу, ні на вучобу ў ФЗО. Бацькам удалося неяк "прыбавіць" мне паўтара года. І вось я пачаў збіраць дакументы, рабіць фотакарткі, каб адправіцца ў сталіцу. Вось і зрабіў я 50-кіламетровы марафон.

Карацей, 12 снежня выйшаў я на Маскоўскую шашу. Зноў жа ў лапцях, але навейшай "мадэлі", бацька змайстраваў абутак з колаў студэбекера. Толькі калі нарэшце паступіў у фабрычна-заводскае вучылішча №23 на сантэхніка, то разам з лапцямі зняў і сваю самаробную апранаху. Думалася: вось яно, новае жыццё пачынаецца, сытае і годнае. Але як я памыляўся...

Павялі нас на вячэру, далі дзве лыжкі манкі і паўтара кавалачкі цукру. Я за адзін раз усё ў рот закінуў і пытаюся: а што яшчэ дадуць? Мне адказваюць: усё! Ну, мы хадзілі на Грушаўку, пілавалі дровы, білі лёд, які нарастаў на калонках. Гаспадары плацілі за тое тры рублі. А тады за 2 рублі 90 капеек прадаваліся вялікія батоны. Іх зараз не пякуць. І вось купіш такі батон і нясеш у інтэрнат. Калі не падзелішся ці схаваеш, то адлупцуюць і адбяруць.

Дарога ў Афганістан

— Расказваць пра ўсе вехі жыцця цяжка, — уздыхае Іван Васільевіч. —Увесь час хацелася нечага прыстойнага. Але... Расчараваўся ў прафесіі сантэхніка, у армію папрасіўся. Танкістам быў, камандзірам машыны баявой. І ведаеце, дзе служыў? У Сярэдняй Азіі. Там да брані голай рукой не дакрануцца, а ў нас вучэнні за вучэннямі. Аднак загартоўка мне спатрэбілася. Спачатку ў Манголіі, дзе рабіў будаўнікам. А потым і ў Афганістане.

— Вы былі там?

— Я не заяваў, хоць і медаль маю. У мяне была мірная прафесія, я вучыў тамтэйшую моладзь стваральнай працы.

Як пачалося ўсё? Жыла ў душы рамантыка, хацелася свет пабачыць. Паехаў на вучобу ў Ленінград, дзе спасцігаў англійскую мову. А затым —дарога на Кабул. Мяне паслалі выкладчыкам у дарожна-будаўнічае вучылішча, бо я меў ужо прафесію інжынера-механіка і вопыт у падрыхтоўцы маладых спецыялістаў. Вось так і пачалася афганская эпапея для мяне.

Вайна ёсць вайна. І ў Кабуле, калі вы памятаеце, было неспакойна: страляніна, выбухі, гінулі людзі. Ракеты, як гусі, лятуць, на каго яны ўпадуць, на чые галовы — не спрагназуеш. Едзеш па горадзе і ўвесь час напружаны, увесь час машыны падрываліся. Ды і на работу хадзілі з асцярогаю. Ад дома, дзе жылі, да вучылішча ўсяго метраў 600. Мы бягом пераадольвалі іх. І шыбавалі не разам, а па двое. Калі заб'юць, то не сем чалавек адразу...

Прызнаюся, страшна было. Да апошняй хвілінкі нашага знаходжання там. Нават у самалёце, калі мы выляталі з Кабула. А наш лятак набіраў вышыню вінтом, два верталёты яго суправаджалі. І толькі калі дасягнулі вышыні 10 тысяч метраў, куды маджахедаўскія "стрынгеры" не могуць даляцець, толькі тады перахрысціліся. Напярэдадні быў Ташкент.

Дарога да песні

Паэтам-песеннікам Іван Цітавец стаў пасля шматлікіх дарог і выпрабаванняў. Нібыта назапашваў убачанае, перажытае, каб потым данесці зведанае, перапрацаванае гадамі і душой людзям.

Так, ён пісаў вершыкі, як і многія з нас, у дзяцінстве. Тое былі жартоўныя рыфмоўкі-смяшынкі. А потым прыйшоў час для віншавальных паштовак. 25 гадоў юбіляру — 25 куплетаў прысвячэнне, паўвека — пяцьдзесят. Аднак друкавацца нідзе не друкаваўся. І лічыў, што паэзія — не яго справа. Але настаў момант, які рэзка змяніў лёс Івана Васільевіча.

— Тады ў школе вёў урокі працы, — успамінае Цітавец. — У нас выкладчыкамі былі толькі тры мужчыны. Аднойчы перад днём Савецкай Арміі жанчыны-калегі наладзілі нам добрую вечарыну, хораша віншавалі — добра атрымалася! А калі так, то трэба арганізаваць нешта ў адказ. Пачалі мае хлопцы ламаць галовы. А я напісаў верш пра школу, затым паклаў яго на музыку. З музыкай я некалі добра сябраваў, граў на гармоніку, на баяне. Ну і гэты твор развучыў з дзвюма настаўніцамі, у якіх былі добрыя галасы. І на жаночае свята аматаркі праспявалі маю песню. Я ім акампанаваў на баяне. Прынялі мой твор на "біс". А калі я прачытаў яшчэ два свае вершы, то мяне ледзь не цалавалі. Тыя вершы адразу вырвалі з рук і сказалі: не панясеш у рэдакцыю — самі панясем. Паслухаўся я сваіх калежанак, пайшоў у "Вячэрні Мінск". І што вы думаеце, праз тыдзень надрукавалі. Затым я наведаў рэдакцыю газеты "Добры вечар" — і там удача. Ну і пайшло-паехала. Мяне нібы прарвала. Тое, што я хаваў гадамі, само стала прасіцца на паперу, складалася ў радкі.

Пісьмы да мяне пасыпаліся. Нават ад тых людзей, ад якіх я і не марыў атрымаць водгук. Сталі прыходзіць лісты ад кампазітараў, прапановы, ноты песень на мае вершы.

Потым я так асмялеў, што сам стаў прапаноўваць вершы масцітым кампазітарам: Анатолю Багатырову, Ігару Лучанку. Дарэчы, з Ігарам Міхайлавічам мы напісалі 14 песень. Удалыя з іх "Трасцянец", "Альтанка", "Малая радзіма". "Малую радзіму" паслалі нядаўна да Мікалая Гнацюка. Размаўляў з ім днямі па тэлефоне, той паабяцаў, што возьме ў свой рэпертуар. Адну маю песню выконвае Іосіф Кабзон. І гэта грэе душу.

— А тэмы адкуль бяруцца, Іван Васільевіч?

— Ёсць унутранае пачуццё, не ведаю, як патлумачыць. Нехта падказвае мне і сюжэт, і інтанацыю. Вось зараз напісалі песню "Буйніцкае поле" разам з Аляксандрам Фёдаравым. Тэму я вывучаў спачатку па кнігах, па газетах тых часоў. А потым і сам на полі пабываў, размаўляў з гісторыкамі, пісьменнікамі, якія пішуць пра вайну. І песня, на мой погляд, атрымалася.

— Але верш напісаць — адно, песню — іншае. На Беларусі шмат таленавітых паэтаў, а паэтаў-песеннікаў адзінкі. Чаму так?

— У мяне многія пра гэта пытаюцца. І я ўсім адказваю: каб песня нарадзілася, у ёй павінна быць душа. Без душы яна — мыльны пухір, ён з'яўляецца і тут жа знікае.

— Вы напісалі 350 песень. А ці выдадзены яны, ці ёсць зборнікі?

— Ёсць. З цяжкасцю, але мне ўдалося выдаць чатыры кніжкі. Будзе яшчэ адна, спадзяюся. Там я сабраў 120 песень, якія ведаюць, якія выконваюцца са сцэн і па радыё. Музыку да іх напісалі 50 кампазітараў. І вядомыя, і маладыя. Што адметнае, зборнік гэты знаходзіцца ў выдавецтве "Мастацкая літаратура". Абяцаюць мне нарэшце хоць адну кнігу надрукаваць за дзяржаўны кошт.

— Няўжо першую? І ніхто не дапамагае?

— Дапамагла нядаўна ўстанова, дзе я працую вартаўніком, выдаткавала 900 тысяч на мае дыскі. А так — на сваю кішэню разлічваю, спонсараў практычна няма.

— Як жа вам удаецца канцэрты творчыя праводзіць? І не ў заводскім клубе, а на сталічнай сцэне, у якіх бяруць удзел славутыя спевакі, музыканты, ансамблі і аркестры. Я маю на ўвазе канцэрт з двух аддзяленняў, які адбыўся ў Доме афіцэраў.

— Добрыя людзі дапамагаюць. Той жа Ігар Лучанок. А яшчэ мая настойлівасць. Я хоць і вясковы хлопец, але ўмею свайго дамагчыся.

Яўген КАЗЮКІН.

ГАЗЕТА — ЧЫТАЧЫ

У любы дзень

любы чалавек можа зрабіць перадаплату за будучыя нумары "Народнай волі"

Сёння мы зноў звяртаемся да тых, каму, магчыма, ўпершыню трапіла ў рукі "Народная воля". Хочаце стаць пастаянным чытачом? Калі ласка, зрабіце **перадаплату** за будучыя нумары.

Ёсць магчымасць зрабіць **перадаплату** за месяц, два, тры — калі ласка! Можна аплаціць і ўсе нумары першай паловы 2008 года.

У чарговы раз нагадваем: для таго каб зрабіць **перадаплату**, Вам трэба завітаць у любы філіял "Беларусбанка" альбо ў любое паштовае аддзяленне і запоўніць бланк, узор якога мы друкуем кожны тыдзень. Мінчане могуць аператыўна зрабіць **перадаплату** таксама праз рэдакцыйны офіс (вул.Энгельса, 34а) альбо пазваніць па тэлефонах: **328-63-93** ці **328-68-71**. Пасля званка да Вас прыйдуць нашы валанцёры са свежымі нумарамі газеты і дапамогуць аформіць перадаплату за любы тэрмін.

Нягледзячы на экстрэмальныя ўмовы выдання газеты, тарыфы па перадаплаце ранейшыя: на месяц — **9500** рублёў для індывідуальных чытачоў і **15.000** рублёў для арганізацый, прадпрыемстваў, устаноў, фірм. Заўважым: паколькі кошт газеты пры рэалізацыі ў розніцу з новага года павысіўся, то выгадна зрабіць перадаплату за ўсё паўгоддзе альбо за пэўны перыяд: месяц, два, тры...

Банкаўскія рэквізіты "Народнай волі" такія:

УП "Народная воля": р/р 3012006535014, ААТ "Пріорбанк", ЦБП 113, код 749, УНН 100961759.

Вымушаны і на гэты раз звярнуць увагу на тое, што перасылаць у рэдакцыю трэба не толькі копію плацежнага дакумента, але і запоўненую АБАНЕНЦКУЮ КАРТКУ, узор якой друкуем і ў сённяшнім нумары.

Зноў жа: запаўняйце выразна, пажадана друкаванымі літарамі. Разумеем: для тых, хто рабіць гэта будзе ўпершыню, не вельмі прыемная рэч. Але што зробіш: каб своечасова атрымліваць газету, мы вымушаны звяртацца з такой просьбай.

Вы — з «Народнай воляй», «Народная воля» — з Вамі!

0402280179
ИЗВЕЩЕНИЕ

ИЧУП «Народная воля»
получатель платежа
«Приорбанк» ОАО ЦБУ 113 г.Минск
наименование банка
Счет получателя 3012006535014 Лицевой счет код 749
УНН* 100961759
(фамилия, имя, отчество, адрес)

Вид платежа			Дата	Сумма
Предоплата за январь, февраль, март, апрель, май, июнь 2008 г. (ненужное зачеркнуть)				
Плательщик			Пеня	
			Всего	

Кассир

ИЧУП «Народная воля»
получатель платежа
«Приорбанк» ОАО ЦБУ 113 г.Минск
наименование банка
Счет получателя 3012006535014 Лицевой счет код 749
УНН* 100961759
(фамилия, имя, отчество, адрес)

Вид платежа			Дата	Сумма
Предоплата за январь, февраль, март, апрель, май, июнь 2008 г. (ненужное зачеркнуть)				
Плательщик			Пеня	
			Всего	

КВИТАНЦИЯ
Кассир М.П.

* Заполняется только при осуществлении операций по уплате налогов.

Абонентская карточка

на номера газеты «Народная воля»
за январь, февраль, март, апрель, май, июнь 2008 г.
(ненужное зачеркнуть)

Заполняется обязательно печатными буквами и обязательно отправляется в редакцию с копией платежного документа

фамилия
имя отч.
индекс почтового отделения
область
район
название населенного пункта
город, городской поселок, поселок, деревня (нужное — подчеркнуть)
улица
пр-т
переулок *(нужное— подчеркнуть)*
дом корп. кв.
(Примечание: в случае получения газеты через абонентский ящик обязательно укажите индекс и адрес почтового отделения)

КОНКУРС

Увазе маладых паэтаў!

Грамадскае аб'яднанне "БНФ "Адраджэнне" аб'явіла конкурс на лепшы паэтычны твор, прысвечаны 90-годдзю абвяшчэння Беларускай Народнай Рэспублікі.

Як паведаміў старшыня камісіі па культуры Партыі БНФ Франак Вячорка, да ўдзелу запрашаюцца паэты-пачаткоўцы. У журы конкурсу ўвайшлі народны паэт Беларусі Ніл Гілевіч, Уладзімір Арлоў, Андрэй Хадановіч і іншыя. Журы прымае да разгляду вершы на тэму свабоды і незалежнасці. Сярод магчымых тэм конкурсных твораў Ф.Вячорка назваў свабоду і яе сімвалы, шляхі здабыцця незалежнасці Беларусі, барацьбу за незалежнасць краіны ў XX і на пачатку XXI стагоддзя, выбітныя постаці Беларускай Народнай Рэспублікі, а таксама ідэі БНР.

"Моладзь, якая любіць Беларусь і ўмее выяўляць сваю любоў у вершах, мае нагоду выказацца. Гэты конкурс — частка агульнанацыянальнай кампаніі па адзначэнні нашага народнага свята — 90-годдзя абвяшчэння незалежнасці БНР", — сказаў Ф.Вячорка.

Паводле яго слоў, ад кожнага ўдзельніка конкурсу прымаецца не больш за пяць вершаў, якія раней не друкаваліся і не агучваліся ў СМІ. Тры пераможцы конкурсу атрымаюць каштоўныя прызы. Арганізатары паспрыяюць размяшчэнню вершаў у інтэрнеце і СМІ. Творы прымаюцца да пачатку сакавіка на электронны адрас bnr90viersy@gmail.com.

Паслугі

Прыём макулатуры, шклатары і інш. Дапамога інвалідам, пенсіянерам г.Мінска. Тэл.261-11-87, 8-033-661-11-87, 8-044-761-11-87, 8-025-961-11-87.

Адрас рэдакцыі:
220030, Мінск, вул.Энгельса, 34а.
Прыёмная: тэл./факс (017) 3286871.
Тэл./факс рэкламнага аддзела: 3286904, 3286906
E-mail : nv@promedia.by
http://www.nv-online.info

Заснавальнік і галоўны рэдактар Іосіф СЯРЭДЗІЧ

У сувязі з адсутнасцю магчымасці рэдакцыя матэрыялы не рэцэнзуе і не вяртае, права ўступлення ў перапіску пакідае за сабой. За інфармацыю, размешчаную ў рэкламных аб'явах, рэдакцыя не адказвае. Могуць друкавацца матэрыялы, у якіх пазіцыя аўтараў не падзяляецца газетай. Пасведчанне аб рэгістрацыі перыядычнага выдання №246 ад 10 кастрычніка 1996 г. (пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі №224 ад 6 сакавіка 2000 г.). Надрукавана ў ТАА "Типография Михайлова - С", 214020, г.Смаленск, вул. Шаўчэнкі, 86. Па заказе ТАА "Типография Михайлова", 214000, г.Смаленск, вул. Кастрычніцкай рэвалюцыі, д.38, кв.54. Падпісаны ў друк 19.02.2008 у 16.00. Аб'ём 4 друк. аркушы. Тыраж: 10 026 экз. Заказ №